

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

**Sefer ohel Ya'aqov ve-huh hibur na'eh ve-neḥmad 'al
ma'amerim tamuḥeh ḥidushe agadot ve-ḥidushe ṭe'amim**

...

Shapira, Ya'aqov Kahana
אריפּש אנהכ בקעי

Frankfurt de-Odrah, 479 [1719]

VD18 10050418

תבש תכסמ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9381

מכנת אוהר יעקב ברכות

ביאור הנ"ל
בברכות
שכלל רי"ל
כנסו
עלמדין
לפקרו וכו'

כל הקובע זקן לתפלתו ר"ל שהוא רגיל ב"כ עד שמכח רגילותו
הוא נדון לקובע מקום זהו נקרא רגיל וכאשר חף בכל מקום
אשר אזכיר את שם שבת וכו' שלח בקבועי מקו' תל"ח ב"ח כרגילותו
בפרק תפילות השחר דף כ"ח ע"ב בשחלה רבי
יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לבקרו כיוון
שראה אותם התחיל לבכו וכו' עד ולא עוד אלא
שיש לפני שני דרכי ואין אני יודע באיזה מוליכין
אותי ולא אבכה וכו' :

ואף כן ג"כ למה הוא דוג על שני דרכים ויהי לו ללמד על שם
בן עזון ויהי וזמן יודע אם אהיה מתפסח עין או מתפסח
גהי ויהי חפצת לי כדרכי וכו' ל"ס ע"ג דאיתא בספר חסידים
שאמר תאן בתי הוא שניגל שלח ירחא גיהי' ואף שהוא נדון נגזר
עולבין אותו דרך גיהי' וטעמיהן אותו על פתח גהי' כדרי שרחה
שם ח' מקרובי ותפלל עליו ויעלה חסע ע"כ שם נמשך שעולוס
אדם כספק חף אם הוא שמוליכין אותו דרך גהי' ערין הוא מסופק
מן הוא נדון כדרכי חף שמוליכין אותו כדרך גהי' הוא כשכיל
שיגיל ח' מקרובי או י"ל שזה שמוליכין אותו הוא עגמו יוד לנהי'
ולפ"ו ג"ל לישב הא דאיתא בפ"ל כרמבי בעי
ר' אליעזר מרב איזו בן העור'ם הבא א"ל
ואונין תשמענה דבר מאחריך לאמור זה הדרך
ילכו בה כי תאמינו בו :

ועדן לא ידענו מאי קא זכעני ליה והלא זה קא מיירי לאחר עותו
וזה אם ירחא שמוליכין אותו ידע אם לנג ערן כרי הוא בן ע"כ
נאם לנהי' וכו' אלא ג"ל לפי סוף הדקוק מוליכין אותו דרך גהי'
כדי להגיל ח' מקרובי ולזה קא זכעני ליה איזו בן הע"כ ר"ל
חף שמוליכין אותו דרך גהי' חף הוא ידע אם הוא נדון או לא
וכאם שהוא יודע שמוליכין אותו לדנו כגהי' או חף שהוא כדרך
יהרה' כשזוכה ולא יהיה מתאמן רשעי' שאפילו על פתחי של גיהי'
איזו חורדים בשזוכה ול"ל תשמענה דבר מאחריך לאחר זה
הדרך ילכו בה כי תאמינו בו ע"כ תכריזין זה לפניו כדי שיוגיל
ספק זה מלכו שלח ירח אותו נדון כדאגת הידחה חף שעה ח'
לאחר שזולכו אותו לנהי' ולכך תכריזין לפניו זה הדרך ילכו בה
כי תאמינו ולפ"ו כדאם לי זהו כונת ר"ל שאמר רשעים אפילו
על פתחי של גהי' איזו חורדים בשזוכה ולמה דווקא על פתחי
של גהי' אלא ל"ל לפי שעד הפתח הוא מסופק כרשעו סוף
שמוליכין אותו כדרך גהי' הוא ידע שהוא נדון וזה שמוליכין אותו
הוא כדי להגיל ח' מקרובי וכל זה הוא יכול להיות כספק עד
הפתח אבל מהפתח וחיך מדווקא אותו לנהי' או הוא רוחא חמת
הדבר שהוא איזו נדון ולזה הוא חופר רשעים אפילו על פתחי
של גיהי' איזו חורדין שעד הפתח יכול להיות כספק לומר שהוא
נדון ואינו חופר בשזוכה וק"ל : ולפ"ו ג"ל שזה הוא כונת
הספק שאמר ישירים דרכי ה' נדוקי' וכו' הם ופושעים כשגלו בה'
ר"ל ישירים דרכי האף שם דרכי לשון רבי' א"ל נגן עדן וכו' לנהי'
שניהם הם ישירים שאף שהוא נדון נדון לילך בו כדרך ישר לו"ל
נדוקים ילכו בה וישירים דרכי האף שהוא כדרך גיהי'ם הלל הוא
שומע מה שמכריזין לפניו זה הדרך ילכו בה כי תאמינו בו ופושעי'
יכשלו בה שרשעו הוא סבר שאף הוא נדון כדרכי וזה שמוליכין
אותו הוא כדי להגיל ח' מקרובי וכאמת ח' איזו בן לו"ל ופושעים
יכשלו בה וק"ל : ועיין בזה שפתח דווקא אותו קמח שהי'
מקרהו כשזוכה ולא הספק לעשות תשובה וית אותו נדון יכול
הוא להיכשל ע"י אחד מקרובי דודו או בן דודו יגאלנו אבל אותו
רשע שלח הרבה כלל בשזוכה עליו באחר ואין מידי טיול :

ולפ"ו ג"ל שזה כפי היות כונת ר"ל סבר' וכו' ולא ע"י שיש לפני שני
דרכים ואינו יודע לאיזה מוליכין אותו ר"ל שאינו יודע באיזה דרך
סוף שמוליכין אותו דרך גהי' א"ן ח' יודע אם להגיל ח' מקרובי
או לרן אותו שם וזכו עיקר בכיתו : ועיין בזה ש"ל וכו' ר"ל
שם להם כ' דרכים כזה ואף יעקב סוף לדרכו וישיר' דרכי ה' :
איתא בפ"ק דברכות רב הונא היה לי תדני
דחמרי איתקף אעל לגבי רב יהודה אחוה דרב
סלא חסיד' ורבין אמרו לי לעינין מר במילי' א"ל מי
חשודא בעיניכו אמרו לי מי חשוד קודש' בריך
הוא דעביד דינא בלא דינא אמר להו אי איכא

ביאור נ"ל
כתבי בעי
ר"ל מרב איזו
בן ע"כ

רשמי' עלי מלתא לימא אמרו לי הכי שמי' חף
דלא יודי' מר שבשא לאריסא א"ל מי קא שביק
לי מדי מיני' קא גניב כולי' אמרו לי היינו
דאמרי אינשי בחר גבבי גביב ומעמא טעים :
וכו' והרבה ד' קדוקין כגמלי' כן כוב העומר חלל דקאמר עי
חשודא בעיניכו וכו' ל' מי חשוד קודש' בריך הוא קשה והוא
האך היה סבר שא"י חשודא כפי' ייכו שלמי דבריו עביד ליה
הק"כ דכא בלא דינא חף ע"ל זה על דעתו ופשיט' קשה לאמר
שח"ל מי חשוד קודש' בריך הוא וכו' ואמר ח' איכא דשמי' על
ולא הם יאמרו ויפסקו חטאו ופשיט' חין זה כבודו ורובו לכישו
וליהדי' חטאו כ"ח שהוא כגמלו וישפ' ואף אחרי שיתח' לל
יודע למה וטוב הוא לו יפסקו יצדו ויפסקו חטאו וע"כ קשה היכי
ח' אי איכא דשמי' ל' ליה דלשח ליכא חף דשמי' וע"כ ע"י
חשוד קודש' בריך הוא : וכו' לישב רק ע"כ הקדמה ח' ח' ח' ח'
שהכתי' כחומר שדרש ד' דוסת' למה היה דוד דומה בפרק חלק
והוא דאיתא בוסכת יומא :

תנו רבנן מפרסמין החנופי' מפני חילל דהשם :
ופירש"י שיי' שהוא חנוף ועובר כספר ואי אפשר למכשו עטני חילל
השם שלח יאזרו חין סבר ועונם כלל מהיו זה הוא נדון וכענש
וע"כ מי שהוא מכיר בחטאו בריך למרסו : ולפ"ו יב' פירשו
שהם חמרו לו לעינין מר כפלי' רשו לו שהק"כ כענש בחטאו שהוא
עבר כספר שהוא איזו נגלו לכל וע"כ ח"ל לעינין מר שהוא איזו
נגלו לו"ל מי חשודא בעיניכו רונה לומר כיוון שאני איזו חשוד
בדבר א"כ אי אפשר הוא להכעיס אותי עטני חילול הס"ן
וזה הסיכו לו מי חשוד קודש' בריך הוא ח"כ ע"כ
קודש' בריך הוא לא עביד דינא בלא דינא וכו' ח' מי איכא דשמי'
עלי מלתא ליתא דונה לומר שהי' תנן מפרסמין החנופי' שמי' שהוא
מכיר בחטאו נהי' שפסקו כדי שלא יהיה חילל השם ע"כ ח' איכא
חף דשמי' עלי מילתא ליתא מתויב הוא להניד ולפרסם שלא
יהיה חילל השם וק"ל :

מה שהאיר עיני ה' בזה המאמר במסכת שבת

תנא

רבי יוהו מעשה בתלמיד א' ששנה הרבה וקרא
הרבה ושימש ת"ח הרבה ומת בחצי ימיו והייתה
אשתו נוטלת תפילין שלו והייתה אשתו הולכת
מבתי כנסיות לבתי מדרשו' ואומרת בעלי שקרא
הרבה ושנה הרבה ושימש ת"ח הרבה תורה דכתי'
בה כי היא חייך ואור' ימך מפני מה הוא מת בחצי
ימיו ולא הי' אדם יכול להחזיר לה דבר עד שבת
אלוהו וא' פעם א' נתארחתי אצלה וספרה לי כל
המאורע ואמרת לי לה בתי בימי נדוהך מה הוא
אצרך ואמרה לי לא נגע בי אפילו באצבע קטנה
בימי ליבונך מה הוא אצרך א"ל אכל עמי ושתה
עמי וישן עמי בקירב בשר אמרת לה בתי בריך
ה' שהרגו ולא נשא פניו לתורה שהי' אמר' תורה
ואל אשה בנידת טומאתה לא תקרב :

ע"כ הוא כוסח כמראה דין' ונריך ביאור חלל שאמר' חלל' ח' ח'
דכתי' בה כי היא חייך ואור' ימך מפני מה הוא

ביאור הנ"ל
בברכות
שכלל רי"ל
כנסו
עלמדין
לפקרו וכו'

ביאור הנ"ל
בברכות
שכלל רי"ל
כנסו
עלמדין
לפקרו וכו'

הכריזו עתה קולטין דכתיב את בצר במדבר וסייד ליה ואת
 התורה אשר עם משה וא"כ קשה עתה קח קשה ליה וזה עתה הכריז
 תורה קולטין וני לא היה יכול לישב לו מדווקא כשהוא עוסק
 בתורה שהרי כן כתיב וזאת התורה ואף שהיה דרים סמוכין וזאת
 בצר וזאת התורה חש"כ היה לו לומר דווקא כשהוא עוסק בתורה
 ושיחיו ימיהו סלקא אדעפיה אף דלא עסק פד שגדו לו התנן לומר
 קח בעודי דעמיק הא בעידני דלא עמיק ונ"ל שהתקטן טעה בזה
 שהיה דרס דברי ר' זכנחס בר סימאי שררס הא קרס כי נר מרס
 ותורה חור שהמנהג היה כשהיה לבר שאינה מנינה אלא לטי טעם
 ונתורה הוא כאור שהוא מנין לעולם והוא סבר שהתורה היא
 יש לה מעלה זו יותר ממנה כלי טום טעם בעולם וע"כ גם כאן
 שדחה הסמיכות את בצר כמדבר וזאת התורה היה סבר דווקא
 וזאת התורה הוא קולט לעולם שהרי היה נמשלה לאור מה אור
 מנין לעולם והוא לא ידע טעמו של ר' זכנחס בר סימאי שיש חילוק
 בין תורה שהוא קולט לשאר מנהג וע"כ הוא מוכרח לכבד דלי
 וזאת כהתבארך תנחם ונזמ להראות חטני שהיה עמיד בידו
 לפשותה ע"כ היה כשהיה באור שהוא מנין לעולם אבל כשהוא
 גם בתורה חינו עוסק תמיד גם התורה חינו כשהוא באור כ"א
 בצר שהוא מנין לטי טעם ולזה תירין לו התנן הא בעידני דעמיק
 הא בעידני דלא עמיק כי ל"ל הא דכוכה תור וזאת התורה לאת
 בצר כמדבר. הסודף לך סתן קולטין לאו משום מעלינותא משאר
 ענות הוא לומר שהיה מנין כאור לעולם אלא בעידני דעמיק כי
 או יש לה מעלה יתירה משאר מנהג דשאר מנהג אף אם ירנה
 לעמיק מה לאו בכל פעם שהיה בידו לפשותה ול"ל והוא בעידני
 דלא עמיק חו גם ד"ת שווין לשאר מנהג ואין קולטין וזמן כי כבון
 הוא : וכדי לישב גם כוונת האשק שנטלה תפילין של בעלה
 בידה למאי כ"א כשהוא תפילין בידה ונ"ל לישב כבודא לא לחסס
 כעלמין וכימין חסדו שהיה בכלל קרקפתא דלא תנחמו תפילין
 ח"ו אלא דתי שלחיה ליעוד הוא כעמיק והוא ע"פ דלי בחנינה
 בעומס כ"ה כל עמד דכתיב תלין וקמס שם תוסס' והא דואר
 ואחיותא שלחיה דרבה שהרי שלחיה מלות בעי איבעי להו כענדל
 הפורח כאור ולמה לא הגין עליהם תורתם ותיירו התוסס' חסר
 שלא היה להם ורחה :

כאור דכתיב
 בברכו דכתיב
 סו יתיב קמי'
 דלי וכו' קח
 כרח טוכא
 ח"ל גילוי
 ברעה כתיב
 אשר אבא
 תפליקא
 ענתא וכו'

איתא בברכות בפ' אין עומדין אביי הוה יתי קמי'
 רב יוסף והוה קא בדה וא"ל והא גילוי ברעה
 כתיב א"ל אנא תפלין קא מנחמא ואיכא יראה :
 ע"כ ולפ"ו י"ל שזה כוונת גם האשה שהיא בזה בטענה זו
 לאמוד בעלי שקרא הרבה ושנה הרבה וישת ת"ח הרבה ומטי
 מה הוא חת כחציו גיון אף שהאשה הינה מתירה בן ואחירו לה
 כקושיה התוסס' שלא דואר וחיותא דבעו שלם מלות בעי ואף
 ע"כ לא הניחה התורה עליהם אף שהיא ידעה גם תירון התוסס'
 שלא היה להם יראה אף ענין חסן יותר שבעלה היה לו יראה לזה
 נטלתה תפילין שלו בידה להראות שהיה בו יראה וכהיה דברכות
 זא' תפלין קח מנחין ואף הוא כשתא היה כל היום כשתפלין
 שהיה היה עוסק בתורה וא"כ שהיה בו יראה ומטי מה הוא חסן
 וק"ל וכל זה הוא דרך טעמו עד כאן אבל לטי דהרס ל"ל לישב
 באומן אחד ולבאר באר הטיב ע"פ שיטת התלמוד ודברי תוסס'
 וע"פ שקלי וטריח בשום שכל יתבאר לך הכל על כבוד כ"הו :
 והוא דאיתא שם דף י"ג טבת :

איבעי ליהו מזה לנירה שתישן עם בעלה הוה
 בכנרו והוה בכנדה ח"ש אמ' רב יוסף בשר עוף
 עולה על שלוחו א' עם הגבינה ואינו נאכל דברי
 ב"ש וב"ה אומר אינו עולה ואינו נאכל עכ"ל :
 א"כ לדברי ב"ה שאינו נאכל ואינו עולה אף כי היה אסור אשילו
 הוא בכנרו והיה בכנדה ח"ל דילמא שאני התם דליכא דיעו אכל
 כן נבי כיה איכא דעות ת"ש לא יאכל חוב עם הוכה וימני
 שרנל עבידי אף כאן לא ישן וסריך התם ודילמא שאני התם
 דליכא שימני אבל כאן דאיכא שימני שהם בכנדה וכו' אלא א"ר
 יוסף ע"פ חל כהרים לא אכל ואשת רעשו לא טיחא ואל אשה
 טדה לא קריב תקיש אשה כיה לא"ל מה התם הוא בכנדה והוא
 בכנדה אסור אף כאן כבידה אשילו הוא בכנרו והיה בכנדה
 אסור ועליו אדר' מדע דא לא אסרה תורה אלא קריכה של
 ג"ע לבר : ופירש"י לא אסרה תורה אלא תשמש ואף נזרע

דרכן ליכא שום סבר' לר' מדע למגור שום אסור ע"כ כרס"י
 וכתוסס' מה ח"א וכו' והתם סברא הוא משום שינו תקסו
 עליו ודלא כפי הקונטרס דפי אשילו יחוד אסור קדאורייתא דמשע'
 דרנה לאסור יחוד כבידה : כן הוא מנח כמקנת סמרים
 וכמקנת סמרים הוא בכוכס זה דמשע דאין רונה לאסור יחוד
 כבידה ועיין במהר"ם על ספ"ס : ומאוד הם דברי התוסס'
 עמוהין ומרסס' אינרס מרוב הקושי' חדל דלפי התוסס' שפירשו
 והתם סברא הוא משום שינו תקסו עליו וא"כ קשה לי כיוון
 שהוא סברא חוקה לאסור הוא בכנרו והיה ככרס' משום שינו
 תקסו עליו וא"כ למה לי הקישות לנבי כיה לשם שאסרוכו
 חכמים לנבי ח"א וסברא הי' להם לחכמים לאסור גם כבידה
 מכא סברא ולמה לי להקישא : וכינתר הוא חמ"י לי
 על הפנייה של תוסס' שהקשו טפי הוה ליה ללמוד מהקשא
 לאסור יחוד כבידה שהוא דאורייתא ולתעיר הוא בכנרו וא"ל
 עלה על דעת התוסס' לתעיר להקיש דאסור הוא בכנרו וא"ל
 חוקה לאסור דהא לדרי קשה לי למה הקיש דמסברא עגמס
 יהא אסור ואין הקשו התוסס' היך קרע עגמס :
 ונ"ל לישב מדברי התוסס' שפירשו והתם סברא הוא והפנייה
 של תוסס' הם נדקין יתדיו ונלולים וכרוהים הם דברי התוסס'
 וכאוסן זה שגריכן חכו להגיע מה שנעשה לנו בזה מה דלכ"ג
 דר"י ותוסס' דכ"ל בזה שר"ס פירש שהוא מואווייתא והתוסס'
 פירשו שהוא סברא וגם לשון תוסס' מדווקא הוא ש' והתם
 סברא הוא והל"ל סתם סברא הוא ונ"ל שר"י ותוסס' ל"ג בזה
 ע"ג דא' בקידושין פ' עשרה יוחסין כשפנה הכן מידע עש
 יאן והתם עם חביו וישן עמה כקירוב כשר וכשנזילו הוא
 יאן בכקתו והיה בכמותה אבל לא בקירוב כשר ע"כ במשנה :

ובגמ' רמו ליהוד מן החור' מגין שנא' כי יסיתך
 אחיך בן אמך וכי בן אם מסית ובן אב אינו
 מסית אלא לומר לך דבין מיוחד עם אמו ואין
 שאר עריות מיוחדין זה עם זה :

ע"כ הוא בנה' ועתה סתם עיניך וראה איך נלמוד איסור יחוד
 מהאי קרא כי יסיתך אחיך בן אמך שהבן מיוחד עם אמו אבל
 שאר עריות הוא אסור וכיון שכן הוא שכל מה שהתירה תורה
 בבן עם אמו אסרה לן בשאר עריות ח"כ יהא כשאר עריות
 אשילו הוא בכמותו והיה בכמותה נ"ל אסר שהרי בשמש
 אחרו כשהגדילו הוא יאן בכמותו והיה בכמותה
 שום הוא סיך יתכן עם אמו וזה היה לרש"י דאורייתא אף
 הוא בכמותו והיה בכס' שאסר בשאר עריות כזה לרש"י
 דאורייתא ואף שאינו נלמוד כי חסן מהסיך דכן עם אמו שאסרו
 בעשנה דכן עם אמו מותר הוא בכמותו וימני' ילפין דבשאר
 עריות אסר שהרי כל עיקר יחוד שהוא מן התורה אינו נלמוד
 כ"א מן הדיוק שהוא נלמוד מייסודך אחיך בן אמך ולמד שהבן
 מיוחד עם אמו הא שאר עריות אסר ואמרי ד"ל רמו ליהוד
 מן התורה מנין וא"כ גם הא שהוא בכמותו והיה בכמותה הו
 כיון מן התורה לרש"י : אבל לדברי התוסס' אין זה נקרא
 קדאורייתא שאסר בכמותו דשאני יחוד עגמו דאף שהוא נלמוד
 מדיוקא דייסודך בן אמך עכ"פ הוי קרא נוסח דייסודך הוא כתיב
 בתורה להעיר יחוד דבן וימני' ללמוד האסור לשאר עריות
 והוה דאורייתא אבל האיסור דהוה בכמותו הוא אינו נלמוד
 מקרא נוסח כלום כ"א סתם נלמד מקרא שהבן מיוחד עם
 אמו ושאר עריות אסר וי"ל דבן הוא מותר אשילו כקירס הפד
 ואז יהי הסיך בשאר עריות כקירוב כשר הוא דאסר והוה בכמותו
 אף בשאר עריות י"ל שהוא מותר מן התורה אלא חכמים
 הוא דאסרו כשפנה אף כבן עם אמו כשהוא גדול כקירוב כשר
 ושימני שאינו מותר כ"א הוא בכמותו ועלילא בשאר עריות
 אף הוא בכמותו אסר ואין זה דאורייתא כ"א סברא שכלת
 כמותו יגרו תקסו וע"כ אסרו חכמי' אף כבן עם אמו כלת
 כמותו וזוהו העלנותא כן רש"י לתוסס' לפע"ד :

ובזה תבין גם דברי תוסס' וגם קושי' שלי בדברי תוסס'
 הכל יתורנו בעו"ה אף כקדים עו' מה דא' בסוטס
 דף מ"ו נבי סוטס שנתקן לה שני ת"ח שלא יתחד עם בעלה
 בדרך' יחוד אומר אינו קרין ק"ו מגודס

כאור דכתיב
 תוסס' בשבט
 מה ח"א וכו'
 והוא חסו
 מאוד ומרסס'
 אינרס

עגמס
 מות
 בקירוב
 עם אמו
 כשהוא
 נולד

מסכת אהרן יעקב שבת כא

תמיד שמונת ביחוד והקטנו שם בתוספת טרה גופא מנא לך שמונת
ביומא ותיכנו שם שאיבר עריות הוא כלמוד מייסותך אחיך באיניך
הה מהן הוא מותר הוא בשאר עריות אחר ודוקת חותן עריות
שלין לכה דמיא דבן עם אמו חבל גידה יש לה דמיא ואין
זה בכלל שאר עריות שיהא כלמד מייסותך ע"כ בתוספת ולפי' כיוון
שגידה אינו בכלל שאר עריות וע"כ גריך ללמוד מהקיש דח"ל
בריליף בנפ' וחספת רעיון לא טימא ואל אשה גידה לא קרב מיקיש
גידה לח"ל מה התם הוא בכגדו אסור אף כן הוא בכגדו אסור
אף שעדיין קשה התם גופא מ"ל דאסור הוא בכגדו לזה טירע"י
שהוא כלמוד מייסותך אחיך בן אחיך מה שהוא מותר בכך עם אמו
הוא אסור בשאר עריות וס' אמרין בתפסה שהבן ישן עם אמו
בקירוב בשר כשהוא קטן חבל כשהוא גדול אינו מותר בקירוב בשר
כ"ח בכסותו ומחילתא הוא כלמד דבשאר עריות אסור אף בכסותו
וח"כ דבשאר עריות אסור אף בכסותו וכידי אינו בכלל שאר עריות
משום שאינו דומה לבן עם אמו וע"כ לסיפין מהקישא ואף הקושא
שלי אינו קשה לזה לי למיליף גידה בהקישא מ"ל והלא כיוון שיש
בה גידה חכמים לאסור ח"ל אף בכסותו בלתי שום קרא בן הוי
לכס גם לאסור גידה י"ל שגידה כיוון דמי' דסס הוא דאורייתא ואף
שהוא אינו כלמוד כ"ל מההיפוך הלא גם עיקר דין יחוד הוא אינו
כלמוד כ"ל מההיפוך מייסותך ואח"כ ר"ל רמ' לית' מן התור מניי הכה
גם ההיפוך הוא בכסותו נקרא מן התורה חבל גידה שאין לה שום
לימוד שרי הוא אינו בכלל שאר עריות ונריך ללמוד בהקיש חבל
עומ' שגידה ו"ל והתם סברא הוא ר"ל דגם כ"ל אינו כ"ל סברא
הוא ו"ל קשה הקושי שלי כיוון דהתם סברא הוא לזה לי ללמוד
גידה בהקיש פיה לנו לחכמים לאסור גם הגידה מן סברת ענין
ג"ל ד"ל שאין כאן שום קושי ע"ל תוספת ולא בחינים דקדקו קצופ'
בלשונם שאמרו והתם סברא הוא משום שגידה תקפו עליה ולפני
ריהטא דקברי כולי עלמא דבברי תוספת לומר והתם סברא הוא
משום שינוי תקפו רוצה לומר שע"כ אסור בא"ל אף בכסותו
משום שגידה תקפו אף שהוא בכסותו כי הוא לא יעברנו גדר
שליכנס ל' העדר ו"ל הוא שזה הוא טעמו של איסור' הוא בכסותו
גדאי שאז קשה קושי שלי דא"ל לזה לי לבידיה שום הקיש היה להם
לאסור גם גידה מזה הטעם אלא ג"ל שאין זה פירושו בתוספת ר"ל
חזון נא בקירוב מהיכין כלמוד דהוא בכסותו בשאר עריות שאסור
הוי הוא כלמוד מזה שאמרו חכמים במשנה דסוף קידושין :

חבן מיוחד עם אמו וישן בקירוב בישור ומורג' הויא
בכסותו וכו' :

ובא"ל למה באמת כן כשהוא גדול הוא אסור בקירוב בשר ומותר
בכסותו והלא בתורה כתוב כי יסיתך בן אישך תלמד שהבן מייסו
עם אמו ודליתא לא עלנן אלא ג"ל שחכמי' הנריעו ועב"ל כשהוא
גדול יצרו תקפו וע"כ עשו גדר שבקירוב בשר הוא אסור משום
שינוי תקפו וכלל הוא בכסותו אינו תקפו וכדמחלק באמת בנ"י
בשבת דף ג' כיוון דיש שינוי דהוא בכסותו פיה שני וזו אין יצרו
תקפו ולפי' דברי התוספת' הם מייסודים על אדמי' פז וזו מייסודו
של תוס' שאף היתוספת' הרגישו בקושי שלי דקשי' להו למה לי הקישא
דכמו שאסרו חכמים בא"ל הוא בכסותו כמו כן היה לה' לאסור
בגידה לזה פיר' תוספת' והתם סברא הוא רוצה לומר מהיכין כלמוד
בא"ל שאסור בכסותו הוי הוא כלמוד חבן עם אמו דמה שמונת
בבן הוא אסור בשאר עריות ובבן הוא בכסותו מותר מחילתא
בשאר עריות אף בכסותו אסור אף עדין קשה מנא לכו לחכמים
לומר דהא דתפיהו התור' בבן הוא דווקא בכסותו חבל לא בקירוב
בשר דילמא אף בקירוב בשר הוא מותר ויהי' היתוספת' בשאר עריות
בקירוב בשר הוא דאסור חבל בכסותו אף בשאר עריות יהא מותר
לזה פירשו התוספת' והתם סברא הוא רוצה והתם גבי פס' אמו
סברא הוא לאתרי בקירוב בשר רוצה לומר ל' אף שהתורה שפירש
יחוד דבן סברא הוא לאסור בקירוב בשר ואין להתייר כ"ל הוא
בכסותו משום שינוי תקפו ויהי' פירשו משום דבקירוב בשר
יצרו תקפו וע"כ עשו חכמים גדר דווקא הוא בכסותו וזו אין
יצרו תקפו חס' הפירש מוכח הוא דא"ל עה הועילו חכמים
בקצותן שהוא בכסותו חבל מוכח הוא דהוא בכסותו אינו יצרו
תקפו ומה דאמר בשאר עריות אף שאין יצרו תקפו י"ל זה אינו
קושיא כלל שרי הוא כלמוד מהיפוך דבן כשהוא מותר בכך
הוא אסור בשאר עריות וא"כ ג"ל ע"כ דהתם סברא להתייר הוא בכסותו

שהרי הוא גדר ליצרו תקפו אף שהוא כלמוד מהיפוך מה שא"כ
יורה שאינו בכלל שאר עריות ואינו כלמוד מהיפוך והוא קח
חכמה ויחד הסברא פיה מותר בכידיה הוא בכסותו כמו בכך
כיון שגידה אינו בכלל שאר עריות וע"כ גריך הקיש מ"ל ואין
כאן קושי' שלי למה לי הקיש כלמוד מן סברא שהוא אסור אדרבא
הלא סברא ה' לי למיליף שהוא מותר כ"ל בהקיש מ"ל דגם
הוא כלמוד מהיפוך אף שמונת גדר הסברא ודוק כי כיון הוא :

ולפי' גם התימא דבכדו תוספת' ג"ל וכו' והוא ואין תקפו
לתימתי' שהכחתי לעיל על דברי התוספת' שהם נגד
סברת ענין שהרי הם פירשו והתם סברא הוא וכיון שהוא סברא
וח"כ אף שהלכה כהם כתימא לאסור יחוד בהקיש ולתימתי' הוא
בכסותו הלא סברא הוא אף בלא שום הקיש לאסור בכסותם כך
הוא הקושיא שלי לעיל למה דמי' דהוא ס' ד כתימתי' של תוספת' חבל
עתה שפירשנו התם בתוספת' והסברא הוא מהוספת' להתייר
בכסותם שהוא בכסותו הוא הגדר ליצרו תקפו וא"ל לא בהקיש
הוי מותר מדר סברא ולזה הקשו התוספת' טפי היה לן לאסור
יחוד שהוא דאורייתא והוא בכגדו לתימתי' ד"ל כיון שחכמים
היו זה ההקיש נגד הסברא שהרי מדר סברא ה' לן להתייר אף
ההקיש ע"כ לן ואת וזו' לך כלמוד מן ההקיש יחוד והוא בכגדו
יהי' מותר ולא יסותר ההקיש הסברא וז"ל אופי קושיא שלי קשה
לן על דברי תוספת' שהן נגד סברת ענין אין כן. אופי קושיא אדרבא
הם מחייקי' סברת ענין ודוק :

ולפי' ג"ל שגם דברי התוספת' ע"כ הם מכונני' לפי שיטתם
דהקשו התוספת' חבל פלטי בן ליש היכי שבב עם אשת
דוד באשה ח' והוא אסור משום יחוד ותימתי' התוספת' פתח פתוח
לרשות דרבי' הוה ואין כאן יחוד ע"כ הוא בתוספת' ויפה תירצו
שאין כאן יחוד וע"כ האין הוא שכל עתה כתימתי' אינו שהוא
בכגדו אסור ובאחיז אופן תימתי' לומר שהוא שכל עתה אלא
וזהו שדברייהם הם איות שהוא בכגדו אין שום סברא לאסור כלל
ואדרבא שהוא הגדר ליצרו תקפו וזו ההיפוך דבן אינו כלמוד כ"ל
יחוד וע"כ ביומא היה כושר שיהיה פתח פתוח והוא בכגדו אין
כאן חומר כלל ודוק :

ולפי' זה נכחו אל שאמרו גם דברי האשם ובהקדים משם
עו' בתוספת' איהו יתור לשון דתימתי' שלהם שאמרו יחוד
שהוא דאורייתא הוה לי טפי ללמוד בהקיש שהוא אסור והוא בכגדו
אינו אלא מדרבנן כן הוא לשון תוספת' וקשה לי טפי כי שבכגדו הוא
מדרבנן חו' מדרבנתימתי' שהרי אי' חילוקי' בתי' היספסבר והספסבר
הוא להתייר בכגדו כדכחונו לעיל שהוא גדר ליצרו תקפו וח"כ
למה לכו להתוספת' לתימתי' טפי הוה ליה למיליף יחוד מהקיש שהוא
דאורייתא יהיה יחוד אף מדרבנן הוה יחוד להתייר וא"כ יהיה
לאיסוריו יותר מן סברא שכלמוד סברא הוה להתייר וא"כ יהיה
ההקיש מותר בסברא תש"כ כ' כשיליף יחוד בהקיש אין מותר שום
סברא חלא ג"ל שהתוספת' דקרו כלשונם לאמור דווקא יחוד שהוא
דאורייתא הוא יחוד למיליף בהקיש תש"כ מה שהוא מדרבנן אף
אשפר למיליף בהקיש והוא ע"כ דליתא בתקנת סכות סר' אלו כן
הגולין ס' ש' שפירו' בספתן ח"ל אסור וח"ל שרי מ"ל דלמ' איתקיש
כל הפורש כולה לתשלין שאם' כפשתן ומ"ל דשרי כי איתקיש לבבין
מן דמותר כשך חבל לא להלכותיו ופירש"י בשלמא מן היתוספת'
במך כתיב בקרא וילפינן בהקישא חבל שאר הלכות שאין כתיובין
בקרא רק הלכה לזושה מ"ל ואין למדין בהקיש ועיין גם בזה' ו
ובמנח"כ ב"ל וכו' מקומו' ב"ש' שלח למדין דבר מדרבנן הכלל
בהקיש וכו' ולפי' זהו כוונת התוספת' שאמרו טפי הוה ליה ללמוד
יחוד בהקיש שהוא דאורייתא ויכול ללמוד בהקיש חליבא דכ"ל
אבל הוא בכגדו שהוא אינו אלא מדרבנן שהרי בקרא סתם כתיב
כי יסיתך ויל' סיפין מיני' יחוד שהוא אסור וזו יכול הוא למיליף יחוד
דגידה בהקיש בשאר עריות דכתיבו דאורייתא חבל הוא בכגדו
דלא כתיב באורייתא כ"ל בא' במשנה והוא מדברי חכמים ואין למיליף
בהקיש כן ג"ל כוונת התוספת' ולזה נמי כוונת האשם שאמרו
בעלי שקרא רכסה ואם כן היה בקי נקרא שהאשם הביא
הוא פיתה יודעת מה שעברה שהיה שוכבת
עם בעלה בקירוב בשר ביומי' לכוונה אף כי סבורה היא שאין לה
קרא משפט מות ע"פ התנא' שלה תעשית התלמוד ולכן אמר

בעלי

ביאור קשי'
ענינה
הקשו תוס'
האין שכך
פלטי בן לי'
עם אשת דוד
עיין ע"כ

הוכחה דרש'
שהו מדרבנן
אין ללמוד עו'
בתיקש

הוא
שבת
וכו'
זה
לפי'

מסכת אורח יעקב שבת כב

אלה משום דהוא ט"ל כרבי שרד דעוטר לאכול הוב עם הזכר
 ואף שזה כח סיה רק בימי ליבונו הלא ק"ל כ"ד ס"ק"נה כל
 חמורת דמשה בניה לזכרה גם בליוכן וז"ל לדיד אף בידה מופ'
 לאכול ולשפות עמה והוא משום דמ"ל כרפי' דהוא עליה אף אהא
 דח' לא יוכל כזב עם הזכר ואף ששין עם שום טעו וסדר אחר ושן
 עמי בקירב כשר ר"ל כיוון שהוא ס"ל שמוטר לאכול הוב עם
 הזכר גם אם מותר לשון בקירב כשר ולזה בא חליהו והטובה שהיא
 שלח כדון עשה וחזר לה שפירי חמרה תור' וכו' דלפ"ל ד"ל שאף
 ד"פ מורה דחמר ע"פ שדרכנו וכדון המקום שהרגו : אף ע"פ
 שאמר שלח כפח טעו לעורה כ"ל לטעם ע"פ דחיתא שהלכות כידה
 שאבוד לשמו שמיורי כום שלח וחי' כ"ה וחי' דחין לאכול שמיורי
 עתכל שלה וחי' בסוף הכי דכרבי החמיר שכל החומר הכונה' בימי
 נידותה נוקבת גם בימי ליבונו וחי' כ"ה וחי' להקל באכילה וז"ל
 דווקא באכילה ולא יותר משום שהיא בימי נידותה פלוגתא וחי' כ'
 בימי ליבונו שהיא עוברי קופרים חין להחמיר ע"כ הוא עם
 כ"ה ג"ה וקצת הם שני הטעם האילו גריכן ביאור שהרי כידה א'
 מור"ם וחי' להחמיר באכילה ש"פ ד"ל להקל וחי' כ"ה כחן שא'
 בימי ליבונו וחי' להקל ש"פ ד"ש חומרים כ"ו להחמיר וחי' כחן
 שום חילוק ולזה לי' עמיתא משום שהיא דכרי קופרים והלא גם
 כידה הוא י"א וכו' ופירושו של דבר הוא כיבן קוני הפוסקים
 משום שבכידה החיובי עור"ם בסכנת החמירין לבן א' וחי' להחמיר
 שסכנתה לחומרתא חבל בימי ליבונו שסכנתה עור"ם להקל לבן
 וחי' להקל כן הוא דעת עור"ם ז"ל : אבל ה"פ הוא עומד
 בעמיתא נד מור"ם ז"ל כן הוא נמצא בק גמרא' חבל המקור
 הדון הוא כמדת עהרמח ושם כלמוד הסתי בכלל אכילה וחי' כ'
 אכילה חמירא היא עמיתא וחי' דפסק מור"ם ז"ל וחי' להחמיר
 באכילה בימי כידה וחי' להקל בימי ליבונו וז"ל דווקא באכילה ולא
 יותר משום דפלוגתא היא בכידה עמיתא חבל שתי אחר לדידי אף
 בליבונו ואדרבא אכילה גריד לטיות חמירא : ועוד שיש ג' דין
 מחלוקת בין הם סק' חי' עמיתא בכלל אכילה וחי' אכילה חמירא
 וחי' חין עמיתא בכלל אכילה וחי' עמיתא ל' אכילה' וחי' אכילה' וגם
 בסוף כל עשה פלוגי כה בטעמי חיי' עמיתא והוא כשר קדשים כידו
 עד כשה הוא חומר פלוגי כה דפי ודא ודכי מאיר ח"ה ככיות וחי' א'
 בכבינה ומקביל דמילתא דהיא פלוגי חס' באמר ושבעת הוא
 שביעה חן כחמיר ושבעת הוא עמיתא וחי' בכלל אכילה הוא וע"כ
 עמיתא לה כשלון ושבעת :

ביאור שני
 סנה' מור"ם
 בהלכות כידה
 שגמרא'
 כמותין
 זה חס' זה

ע"כ הוא בילקוט ועתה פקח עיניך על הסינו' כוס הכוסת דחא
 דקח' כחתי בחמרה מ"ל' דקחמיר בחמרה וגם היא כהא ויושפת
 כנגדי דמשמע דכשהוא כהא לחמרה עדין היא לא כיהה עם דין
 שהיא כהא אחר כן ויושפת כנגדו ועוד שכמוס רלסון קאן שלישו
 ח' לה כוס הלסון שהרי חמרה תורה וכתן הוא אומר שכן כמים
 כמורה ולא חשה כמדת טווחתה לא פקרב גב כנוסח רלסון
 היא אומר' וישן עמי בקירב כשר וכאן היא אומר' והוא כנגדו
 ולא בא בקירב כשר : וכדאי לטעם הכל באר הטוב גם זה
 הכוסת כי עי' יודע חיוס מהן ויכשר חקדי' לך מה דחי' כפ'

ביאור ליקט
 פ' מורה
 כמשה
 דתלמיד אחד
 וכו' עד
 טאסתו נטלה
 תפילין וכו'

במה אשה יוצאת וקא חשיב שם גם כבול ופיאה
 נכרי' שאינה יוצאת בהן לר"ה ובסוף פירקין קא
 חשיב במשנה כמה יוצאת וקא חשיב יוצאת
 ככבול ופיאה נכרי' לחצר ואית' בגמ' אמר רב
 חצר הרי היא כר"ה לכל מילירב ענני בר ששון
 א' נעשה הכל ככבול ופיאה ומותר הכל לחצר וכו'

ועריך לרב דא' חצר הרי הוא כר"ה לכל מילי מאי שאז הני ועיין
 משום שלא תתנהג ולחמיר יגרמסה שהרי אמרו משום זקנים
 הדאשונים כידה לא תכחול ולא תקפום עד שחא ר"ע ולימד
 ח"כ תתנהג על בעלה חלח מאי וסדוס בגידה דליטון מימי'
 שלא תכחול ולא תקפום דק תפא ככידה כניולה תפא וחי' כ'
 כזאתה חומר שכחול ותקפום משום שלא תפגמו מאי והלדוס
 ככידה שלא ינא מטומאתה עד שתבוא במים ופרש"י אף
 לאחר שעברו עליה ו' ימי כידה לא עלתה מטומאתה עד
 שתבוא במים ע"כ והרי לפיך שיש כאן פלוגתא כמירוסו דהאי
 דר"ע פירושו שלא ינא מטומאתה עד שתבוא במים והגלה לך
 בקירב כמאי דפליגי וז"ל דפליגי בהא דחי' כידה דפליגי שם חי'
 ביומי תליא מילתא וחי' בטבילה תלי מילתא דלמאן דס"ל ביומי
 תלי מילתא וכיון שעברו עליה ו' ימי כידה ינא מטומאתה אף
 בלא טבילה הוא דסכר וכדוס ככידה כניולה תפא ולא תכחול
 וכו' ויחון דס"ל בטבילה תליא מילתא ולא ינא מטומאתה לעולם
 עד שתטבול הוא דמ"ל וסדוס ככידה תפא שלא תפא מטומאתה
 חלל חין גריד כניולה ומותר לכחול וכו' וחי' כ' לרב דס"ל דחצר הוי
 ר"ה לכל מילי וחי' קשה קושי' הגמ' מאי טעם כבול ופיאה ככרי'
 שהתירו לה לזאת חלל כ"ל טעם שלא תתנהג וחי' קשה מאי
 וסדוס ככידה חלל כ"ל שלא ינא מטומאתה לעולם עד שתטבול
 ואף בימי ליבונו היא ככידה יחשב : ולזה חין גריד שם דחי'
 בעולם עמה שהיא חסור לענין הוצאת רשות שהיא ר"ה חין
 שם איסור יחוד שאיסור יחוד חין שייך כ"א ברשות היחיד דליפין
 מקוטה ועתה קוטה חלפת בידך שהאשה חולת עיקר חטאה
 הי' שפיר' שן עמה בימי ליבונו ואף זה הוא כנגדו והיא כנגדה
 אף חס' נא' שהאשה היתה היא ובעלה היו סוכרי' פוחין דס"ל ביומי
 תלי מילתא ולא בטבילה וכיון שעברו ו' ימי כידה ינא מטומאתה
 חין כאן שום חטא חשפט עות עליו וכל זה הוא תלי חס' היא ס"ל
 דלא כרב דס"ל דח' הוא כר"ה לא ס"ל דחצר הוא כר"ה וחי' מופ'
 לזאת ככבול ופיאה לחצר כשרי הוא רה"ו וחי' חין גריד לבוא
 לחותו עירך שתיך כנו' כדו שלא תתנהג כיון שהיא מותר חין
 כרי' שום טעם לזה היא יוצאת כקושי' חין כאן שום איסור וחי' גם
 וסדוס ככידה ר"ל כניולה תפא שלא תכחול ולא תקפום
 וחי' כאן כאן קושי' חכבול ופיאה שהיא יוצאת לחצר דשם לא
 טעמא משום שלא תתנהג התירו לה חלל משום דחצר הוי רה"ו
 וחי' כאן שום איסור וכיון שכן הוא שהדוס ככידה פירושו כניולה
 תפא חבל מטומאה היא וזאת מיד אחר ו' ימי כידה חן לא חלופה
 אשה עירך מטעמין שלא עברה כלום אבל חס' כח' דהיא ס"ל
 דחצר הוי ר"ה ולחזור הוא מותר שהוא ר"ה ולהוצאה הוא חסר
 כרב דס"ל דחצר הוי ר"ה לכל מילי וחי' קשה קושי' הגמ' מאי
 טעם כבול ופיאה שהתירו לה לזאת חלל כ"ל טעם שלא תתנהג
 ומותר גם לכחול משום שלא תתנהג וחי' מאי וכדוס ככידה
 שאין לומר כניולה תפא הוי חס' חס' חמרת דחיישי' שלא
 תתנהג חל' וסדוס ככידה שלא תפא מטומאתה עד
 שתטבול

פלגול חרף
 סה"ב' אליהו
 ז"ל וכו' האשה
 שהיא מטלה
 תפילין של
 בעלה והלכה
 לבתי כנסיות
 וכו'

ובפר' מי שמתו שאלו מלאכי השרת כתיב לא
 ישא פנים ואת נושא פנים לוישראל וכו' אמר
 הק"ה בה איך לא אשא להם פני' שאמרת' ברמורה
 ושבעת והן מדקדקין עד כזית ועד כביצה :

כעז שמשום הכי יכול הק"ה לכשוא פני' לישאל חבל חס' נאמי'
 ושבעת קח חסתי' ואף על דבר מועט חמירי לבדן ואו חין
 הק"ה רשאי לכשוא פני' לזכר כיון שזעזע אליהו מהאשה שחמיר'
 חבל עמי ושתה עמי שהיא הזוכה השתי' לחוד והאכילה לחוד
 אונא חסין שתי' בכלל אכילה ואו י"ל ושבעת קח חסתי' שהרי
 אינה בכלל אכילה ואו חמירי לבדן אפילו אדכר מועט וחי' חין
 הק"ה רשאי לכשוא פני' וע"כ חמר חליהו בדין התקום שהרגו ולא
 כשא פני' לעורה שהרי לפי סכנתא חין הוא רשאי לכשוא פנים
 וק"ל : וזה לפי מנוסח שבת' :

ובילקוט פ' מצורע הוא בנוסח אחר וז"ל מצערה
 בתלמוד א' וכו' עד שהיתה האשה הולכת מברתי
 כנסיות לבתי מדרשות וכו' ולא היובר שם תפילין
 עד שבא אליהו וא' פעם א' הייתי עובר בשוק עד
 שבאתי לחצירה והיתה האשה באת' ויושב' כנגדי
 וספרה לי כל המצורע' אמרת' לה וכו' עד בימי
 ליבונו מה הוא אצלך ואמרה לי אבל עמי ושתה
 עמי וישן עמי הוא בכנגדו ואני בכנגדי ואמרת' לה
 ברוך המקום שהרגו שכן כתיב ואל אשה בנידרת'
 שומאתה לא תקרב :

על
 כיוון
 חלפי
 שלקח
 וכו'

מסכת אוהל יעקב שבת

שתטבול וא"כ לו אנתה אשה ובעלש חייבי חף סתעשה סי' בימי ליכונה דמי כל זמן שלא טבלה לא ינח' יוטומחת' ולבוה בח' חליוהו לידע כוונת החשה אם היא ס"ל כרב שזמר הוי ר"ה ואלו היו חייב' חו' סה"ל סבורה שזמר הוא ר"ה ויש לה תירץ וכו"ל חליוהו עד שזאני בחגרה ר"ל שאני באתי בתחילת ואח"כ היא היתה בהם ויושבת כנגדי ר"ל שאני באתי עם וניהל לא היתה חו' בחצר ומועד אבי לכל דעו' חף לחזן דס"ל דחצר הוי ר"ה חף שהיא באתה אח"כ והיתה יושבת כנגדי ר"ל חף שראה שאני יושב עם ולא היא ס"ל שזמר הוי רובו כרה"ל לא ה"ל לה להיות יושבת כנגדי וחף שאני הייתי יושב אין זה ראי' שאני י"ל ס"ל בחזן דס"ל דחצר הוי ר"ה ואין כאן חיבור יחוד חבל היו לפי סברתה חס ה"ל ס"ל שהוא ר"ה ה"ל לה למנוע ענינה שהרי דוד גזר חף על הסנו' חלל ש"מ דהוא ס"ל דחצר הוי כר"ה כרב ואין כאן חיבור יחוד וא"כ שהיא ס"ל דחצר הוי ר"ה לכל ימ"ל וא"כ קשה לי קוש'י בגי' למה הפירו' לזאת כבכול וכתפיה לחצר כיון שהוא ר"ה חלל ס"ל משום שלא תתנגד וא"כ חזי' והדוה כנידתה שאין לומר כניוללה פהא הוי חרפת שלא תתנגד חז"ל והדוה כנידתה תהא שלא קנא טעומתה לעולם וחף בימי ליכונה וא"כ חז"ל כרוך הפקוס שהרגו שהרי דברין הם סותרין וא"ו מהה נפקין דוק כי חרין הוא וכיון כש"ס :

ועתה

חכאיך לך עוד מאמר ח' כוה כמסתתא כפ' חכיות וכו' :

ויתב רב חייא בר אבא ורב אסי קמי' דר' יוחנן ויחיבר' יוחנן וקא מנמנמס אל' רב חייא לרב אסי מפני מה עופות שבבבל שמני' : ופירש רש"י סקן שמני' יותר תשל ח"ל כלך למדבר עוה ואחיה לך שמני' סקן :

מפני מה מועדות שבבבל שמחין יותר משל ארץ ישראל מפני שהן עני' ופירש' ואין להם שמחה בכל השנה כמאכל וכחמטה לסיך כמועד כל שמחתם :

מפני מה ת"ח שבבבל מצוינין פירוש שמקשטין עצמון כנגדים נאי' מפני שאינן בני תורה : מפני מה ע"ום שבבבל מוזהמין מפני שאובלין שקצים ורמשים אתער בהור' יוחנן וא"ל דרדקי לא כך אמרתי לכם אמור :

לחכמה אחותי את אם ברור לך הדבר כאחותך שחיא אמורה לך אמורה ואם לא אל תאמרי' אל' ולמילין מר איוה מוקן מפני מה עופו' שבבבל שמנין אל' מפני שלא גלו שנא' שאנן מואב מנעוריו ושקש על שמריו ובגולה לא הלך ע"כ לא נמר טעמו והנימוג' דתניא ר"י אומר ג"ב שנה לא עבר איש ביהודה שנא' על ההררים אשא בכי ונהי וגו' מעוף השמים ועד בהמה נדרו הלכו בהמה בגמטי' הכי הוה וכו' : מפני מה מועדת שבבבל שמחין אל' מפני שלא היו באותה קללה דכתיב והשבתי כל מושושה הגרה וחרושה ושבתיה וכל מועדה וכתוב חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשו וכו' מפני מה ר"ח שבבבל מצוינין מפני שאין בני מקומן דאמרי אינשי במתא שמאי ובלא מתא תותבאי וכו' הבאים ישרש יעקב יציין ופרח ישראל מלמד שתלמודי בכל היו עושין יציין ופרחין לתורה : מפני מה עכ"ום בבבל מוזהמין שלא עמדו על הר סיני וכו' :

ביאור מאמר פ' חכיות עין פלגי

גם במה שאמרנו ליה ולמאן לן מר איהו סקן וא"ל תיכונה על עופת סקן שמנין יותר חמוס' של ח"ל חמס' שלא גלו וכו' רח' לדבריו מקרא שנת' שחין מוחב וכו' וכן על מועדת מוכיח רח' מקרא שהיו באתה קללה שנא' והשבתי כל מועדה וכתוב חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי ולכנסו ריהטו גם התי תירץ וכתב רח"תו מקרא וא"כ קשה לי למה ליה להכי קראי יתירות מה שהוא לכל גורך :

וב"ל כו"ב טיבול : והתלמודים באופן ח' ודברי ר"י באופן שני והא לך טיבולא חריפתא שהי' בין שני התלמודים שד"ח הי' עיקר קושית שלו להקשות על המועדת סקן שמנין כבכל יותר מח"ל חף שהי' יודע שיש על אותו קושיא שום תירץ ולכן הקדים לשאול על עופת ואחר שתירץ לו ר' חסי כלך למדבר עוה שהוא מח"ל ואחיו לך שמנין סקן ש"ס שבח' ע"כ' יותר שמנין וזה הוקשה לו ואופן זה הוא שטוס מיוחד עד דלא חתינא לכל הדורס והוא סקן עני' ואין להם שמחה בחלל וכמסתה כל השנה ולכן במועד שאין עני' בישראל שאין לו כשר והוא שמחתם וא"כ ר"ה גם הוא ידע שישראל מחבבי כשר המה חף הם חף אבותיהם אמרו מי יאחילנו כשר וכדאי' בוועד ג"כ על סעודת לותין סק' כה' יודע דעין של ישראל שח' מי יאחילנו כשר כי טוב לנו מוועדנו כמדבר וא"כ כל' כלל שאלה הראשונה מפני מה עופת שמנין לא ה"ל ר' חייא רובה לשאול מפני מה מועדת שבבבל שמחין טי"ל דהוא ידע שיש לכן עוה' שמנין יותר מח"ל והוא הוא שמחתן יותר וע"כ הקדים בשאלתו מפני מה עופו' שבבבל שמנין יותר שהרי מן הראיו הוא להיות בא"י יותר שמנין שנח' חזן חמר עיני ס' חלוקה וכו' וחי' בגי' משל לספקה ולבנייה והנה ח"ל הק"כ' משניה עליו בענינו מה שאין כן בכל הארצות שנא' ושולח מי על פני כל חצונות וא"כ למה הן שמנין יותר מח"ל וא"כ ר' חסי כלך למדבר עוה ואחיה לך שמנין סקן וכו' בא"י ע"כ' שמנין יותר וא"כ הוקשה לו מפני מה מועדת שבבבל שמחין יותר מח"ל וחזי' חית לך למועד חמני עופת שמנין הרי חת חרפת כלך למדבר עוה שהוא מח"ל ועם שמנין יותר וא"כ ה"ל רח"ו להיות מועדת בא"י שמחין יותר ותירץ לר' חסי ומכני סקן עני' ואין אוכלין כשר כל השנה כ"א כוועד לכן הן שמחין חבל בני ח'י שאובלין כל השנה ג"כ עופת שמנין וע"כ גם בוועד אין להם לשמח כוועד משום חילת העופת שאין זה חידש להם וק"ל והוה לפירש' שפירש מפני שכן עני' ואין אוכלין כשר כל השנה חבל חתי פירש אחר ע"ל מפני שכן עני' והוא ע"כ דאי' בגי' כפ' כל כתיב דף ק"ט פ"א בעי מיני רבימר' ישאפאל בר ר' יוסי עשירים שבח'י כמה הן זוכין ח"ל כשכול שמעשרין משאמר עשר תעשר עשר כשכול שתעשר ושכבול כמה הן זוכין ח"ל כשכול שמכדין את התורה ש"ח הם חסובים בעיני' ועושין יקר לת"ח ובשאר ארצות כמה הן זוכין ח"ל כשכול שמכדין השבתות וס"ה יום טוב וחף ששם בגי' חינו' אומר רק שבתות חסני ש"ט הוא ככלל שבתות שיום טוב בקרח ג"כ שבת כדאי' כפ' יש מחלין דף קכ"א ומועדי' ה' באמרן שבת כראשית לא בא' מועדי' ג' גריכין קידוש כ"ד שבת כראשית לא גריכין קידוש כ"ד ופירש' שאף מועדי' קדוין שבת שנח' שבת שבתון ושבת נקרא שבת כראש' : וגם עין במסכ' ר"ה ועם תראה ע"ד הי"ן כיבר יום טוב ש"ט ששכיל כיבר י"ט הוא זוכה לעשירות : ועדין אנו גריכין לפרש עם בגי' דשבת למה הוא מחלק בין חזן ישראל ובין ככל ובין שאר ארצות שבכל מקום יש וכו' אחרת לעשירות שלהן והיה לו לומר וכו' ח' לכולן חלל ג"ל שכוודאי' העיקר וכו' הוא כשכול המעשר וכדתיבא עשר כשכול שתעשר חף שהמעשר עיקר מצותו הוא בארץ חלל בח"ל הוא חינו' חלל מדרבנן וע"כ דווקא ח"ל עם הוא זוכה לעושר כשכול המעשר ולא ככל ושאר ארצות חף עדין קשה למה הוא מחלק בין ככל ושאר ארצות דא' כבכל מפני כבוד הפור' ושא' ארצו' מפני כבוד י"ט חלל ג"ל ודאי כבוד תורה עדימי לכות ע"י העוה' חף שכשאר ארצו' ששם עמי הארצות ואין להם כבוד תורה כמה הן זוכין כ"א כשכול בי"ט : וא"כ מוכח הוא עכ"פ שבבבל יש תורה כדקא' כבכל מפני כבוד תורה ש"ט

ביאור פ' חכיות עין פלגי

ביאור בגי' כל כתי עשירי סג' כמה הם זוכין וגו'

מסכת אהרן יעקב שבת כג

ש"ס דיוט שם תורה ומשילת הוא נשמע שאלם כיון הדבר היינו
היבט דיוט עורה ולא רוכה לכבוד התורה ואלף שקיים כבוד יום
טוב כזה הוא לא יוכה לעושר שאין זכות זה מועיל כ"א היבט
דליכא כ"ת דע"ג הוא מחלק בין חוביות ובין הארנות : ולפי'
כ"ל ליבט ע"ו הסמוט מאוד שר"ח ח"ל לרבי אסי משני מה מועדת
בכבל שמחין ביותר מח"ו וח"ל רחמי מפני שכן עמי' ופרשו הוא
מפני שכן עמי' ורובות לזכות העושר עכ"ל הם ותלמידין ביותר
בשמחת יום טוב שהרי בא"י הם יכולין לזכות העושר מכה מעשר
אכל בכבל שהעושר אינו כ"א מדרבנן ולא יוכו בו עושר וע"כ
הם מוכבדין יום טוב יותר מח"ו וזהו תשובת רבי אסי אך שעדין
היה קשה לר"ח הלא זה אינו מהכי כ"א היבט דליכא כבוד
תורה אבל היבט דליכא כ"ת אינו זוכה לעושר כ"א מחמת כבוד
התורה ולא מחמת כבוד יום טוב' ולפי' לומפני מהת"ח שבכבל
בצרווינון הלא חין זה כ"א בשביל שיכבדו אותם כשביל כגדיהם
שהתורה אינו נחשב כעניניהם לכלום וע"כ הת"ח דשם מוכריהם
לגין ענין שפ"כ בשביל כגדיהם יכבדו אותן וכדלחריבן באמת
בנו בתתא שמחי בלל תתא תותבתי והם ת"ח סבכבל שהיו
יודעם כעם שאף בתתא חין מוכבדים כ"א בשביל כגדי' וע"כ
הם הוכרחו לגיין שיכבדו אותם בשביל כגדיהם וח"כ הוא מה
מועיל להם מהם תכבדו י"ט הלא טוב היה להם לכבד ת"ח מזהו
עיקר זכ"י של כ"ל לזכות העושר מכה כבוד תורה וכן שאמי
דוחא ש"ח בכבל דריבן לגיין ענין חין זה כ"א שהטעם חין
מכבדו את התורה וזה מועיל להם כבוד י"ט כיוון שאין מכבדו
התורה : ולזה השיב לו רב אסי מפני שאינן בני תורה
ל"ל לעולם התיירן שלי הוא קיים שהמועדת שלטן הם שמחין
בשביל מהם עמי' והם רוצים לזכות את העושר וכדלחריבן
משאר ארנות הם זוכין לעושר בשביל כבוד י"ט ודקח קש' לך
משני מה ת"ח בכבל מצויין שאתה סכר שהם ת"ח באמת וע"כ
שתא חומר מפני מה ת"ח שבכבל שאת קודת חותן ת"ח וח"כ קש'
לך כיון שיש בכבל ת"ח ח"כ חין מהי להם כיכר י"ט כ"א הם
רוצים לזכות העושר היה להם לכבד ת"ח וזכה אתה טועה
שאתה סכר שהדור מרין ואינן רוצין לכבד התורה עד שהת"ח דשם
מוכריהם לגיין ענין זה אינו כ"א מה שהם מצויין ענין זהו
בשביל שאין בני תורה שהם יודעין כענין שהם חיים ת"ח
ובשביל מה יכבדו אותן כ"א בשביל כגדיהם וע"כ גם העם
שיועילן שהם חין בני תורה ואלף הם יכבדו אותן בשביל
כגדיהם חין כאלן תיקום לזכות בשביל זה לעושר שהרי חין כאלן
כבוד תורה והרי הם שוין לשאר ארנות שאינן לעושר בשביל
כבוד יום טוב וע"כ גם הם שמחין במועדת שלטן ביותר כי לאו
יכולו לזכות בהן העושר וק"ל וזהו דרך הפשוט :

ביאור הנמר'
מפני מה
מועדות
שבכבל שמחין
וסלגיו כהר"ח
ור"ל עיין ע"ו
במחי דפליגי
אורבנו
כתבו
ידי סכר
ה הם
אני וכו'

שאף רבי חייה היה בשעות זה שהיה היה סכר סימן לגסות
עניות הוא קח' אעניות דמיון וע"כ כשחלה הוא באומ' אלה
לרבי אסי מפני מה מועדת שבכבל שמחין וח"ל מפני שכן עמי'
וקן רוצין לזכות העושר כמו בשאר ארנות שזוכין לעושר בשביל
כבוד יום טוב ואלו מוכרח הוא לומר שאף שבכבל חין תורה דל"כ
מה מהכי להם כבוד י"ט ואלו היה קשה לר"ח לפי סברתו שהיה
סכר סימן לגסות עניות של מעון ח"כ למה ת"ח מצויין ר"ל
שהרי לפי תירוץ זה חין ת"ח ולמה הם מצויין חלל גאוס
הוא דלכבישה לכוט גאוס ושלל הגאוס הוא דגרישה להם פעניות
וח"כ מה מהכי להם מהם מכבדים יום טוב לזכות בו העושר כיוון
שיש בהם גסות בנפשו לעניות והיו כטובל שרין כיוו וטוב
להם להשליך הגאוס ולו"ל לו לפי שאינן בני תורה ר"ל בוס
אתה טוער שסימן לגסות עניות הוא עניות של תורה שעניות
של תורה הוא תלי בגסות שזכה נסות שבו שאינו מדקדק
בשמועותיו להבין וע"כ הוא עמי בד"ת אבל עניות של מעון
אינו תלי כלום בגסות ואלף שיש לו גסות בשביל זה לא יהא
עמי וח"כ לעולם התיירן על המועדת הוא קיים מפני שכן
עמי ורוצין לזכות העושר ומחי דקח קש' לך ושלגיו הגאוס שהיה
גורמת לכן העניות זה אינו כ"א עניות של תורה הוא גורם
לכן והיו שאמר לפי שאינן בני תורה וכו' גרם של גאוס ודוק !
וכאוסן הנמ' כ"ל ליבט דק קדיס

מה דאיתא בפ' אין עומדין משנה ראשונה
אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש
וכו' : ובגמ' מנא הני מילי אר' מ'שום דכתי' השתחוהו
לה בהדרת קודש אל תקרא בהדרת אלא בהדרת
דילמא כי הא דרב הונא הוה מציין נפשי' ומצלי'
משום דבהדרת קודש הדר ממש הוא אלא מהא
דכתי' עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה ומאי וגילו
ברעדה במקום גילה שם תהא רעדה : עכ"ל נמ'
וכרש' : עבדו את ה' ביראה עבודה זו תפילה וכו' :
ע"כ כרש' : ובתוספ' בד"ה במקום גילה שם תהא
רעדה פשוטו של מקרא עבדו את ה' ביראה וכשתבוא יום רעדה
תגילו והכי פשוטו עבדו את ה' ביראה ו תפילה דחיקי עבודה
דכתי' כספרי : ולעבדו בכל לבבכם זו תפילה
ע"כ הוא בתוספ' : ועיין בילקוט תפילה ס"ב אשר ר' אחא
וגילו ברעדה כשיבוא השעה שכתוב בה רעדה
אחזה חנפ' ישראל ישראל שעוברי' להך בהם
גלים ושמוחים שנאמר וגילו ברעדה עכ"ל :

ועתה פקח לא עיניך מה שיש כאן לדקדק בשיטה גמרה זו וכדברי
התוספ' כי תמוהין סן מאוד דעתה כיוס' דקרא במקום גילה
שם תהא רעדה ומייתי עלי' פשוטו של מקרא הוא כשתבוא יום
רעדה אז תגילו ולפי' היה לו לסיים אבל הכי פשוטו שבמקום
גילה שם תהא רעדה כמו שהיה לסינו בגמר ופתוס' השיאו
לדבר אחר ומייתו כזה הלשון והכי פשוטו עבדו את ה' ביראה
עבודה זו תפילה ומייתי ראיס מסידושלמי והוא כפתא כד
ומסיים בחביות וגם פשוטו של תוספ' קשה לזולתי דלא יענו
מחי כעו התוספ' הכי דמפריש פשוטו דקרא : וכ"ל ליבט
דכתי' התוספ' ע"י הפלוגתא דאיתא ביומא דק' כ"ו ע"כ :

זאית' שם שלוש מחלוקת בדבר למה הי' פרישה
של משה ח"א לחלוק לו כבוד למשה וח"א
למרק אכילה ושתי' שבמיעויו ולשומו כמל' אבי
השרת וח"א כדי לאיים עליו כדי שתהא תורה
גינתה ביראה ברחת וביוע שנאמר עבדו את ה'
ביראה וכו' :

ובמחי קתלני המ' ת"ד כ"ל דפליגי בסושו דהאי קרא עבדו את ה'
כיראה דכתי' תרי' ת"ד כ"ל לדבר כדי למרק אכילה ושתי' וח"א
כדי לכבדו ולמה לא אמרו כדי לאיים עליו וקרא חסיים
עבדו את ה' ביראה ששהא יתורה ביתה באימה וכיראה
כעין דקאמר כנ' א"ל טעם דק"ל כפירש הירושלמי דמיש :
ח א I עכדו

ביאור דברי
תוספ' בכרנו'
במקום גילה
שם תהא
רעדה עיין
עכ"ל
ביאור הנמ'
דיומא לפס
הי' פרישה של
טעם

עבדו אתה ה' ביראה קא

ככל לבבכם איזה עבודה שהיא בלב זו תפירוהו
ולא קאי תורה וע"כ אין חומרים שרישה של עשה היה כדי
לחיים כ"ח או לתתק או לכבדו אבל מ"ד ה"ו הוא לא ס"ל טרם
כירושלמי וסברתי קאי עבדו את ה' ביראה קא תורה וע"כ
הוא כדי לחיים עליו : וחזרי מהדעתך שיש כאן שלוש
קאי קאי עבדו את ה' ביראה קא תפילה או תורה וזה
מוכח לנו דגם בסו"ט דקרא ונילו ברעדה ג"כ יש מני פירושין
הא' הוא פשוטו של מקרא כאשר הוכח בסו"ט כשתבוא יום
רעדה תנילו וספירט הסגי הוא במקום גילה שם תהא רעדה
ופה האוסן אם נאמר עבדו את ה' ביראה קא תורה וספירט
גריבא לפיכך ביראה וספירט היה משמעת את הכל דכתיב מקורי
ה' שמים משמתי לב וברכיכה להיות דווקא בחיים וזו חזו גריבן
לומר ונילו ברעדה יהיה פירוש או כשתבוא יום רעדה על החיים
ושאל העובד' לק"כ ונילו סברי אין לומר פירוש ונילו
ברעדה שחל למד כשתקום גילה שם תהא רעדה ד"ל יהיה
קשה לפה לי קאי קרא עבדו את ה' ביראה דאמרינן קאי תורה
וכרי תורה היא משמעת הכל וכיון שיהי משמעת הכל הלא
ודעין שרץ להיות ביראה מהאי קרא ונילו ברעדה שמשמעת
גילה שרץ להיות ברעדה וזה לי פורה או שאר גילה כל היכח
דאי' גילה שרץ להיות ביראה ו"כ לפה ליהי קרא עבדו את
ה' ביראה א"ל דהאי גילו ברעדה הוא פירוש שזו כשתבוא
רעדה תנילו וזו י"ל שספירט חף קאי משמעת סבר אינו
גריבא להיות ביראה לזה שרץ עבדו את ה' ביראה לומר
שהתורה שרץ להיות ביראה אבל שאר גילה י"ל כשתע שרץ
שרץ להיות ביראה אבל אם נאמר עבדו את ה' קאי תפילה
ותפילה היא רחמים ואינו משמעת וזו ונילו ברעדה י"ל כשרץ
פירוש במקום גילה שם תהא רעדה וזו הוא כשתע כולל כל
משמעות בעולם שגריבן לפיכך דווקא ביראה ואף תורה שרץ
לפיה ביראה ואין כאן קושי' לפה לי עבדו את ה' ביראה
סברי הוא לא קאי תורה כ"א תפילה ואחר שהוכחו כל חלה
פעשה ככוח אל הביאה גס בתוספת וספירט ע"כ יש לרדק
גס בגמ' דקאמר וזו ונילו ברעדה דמשמעת דעתה כולל לו
קושי' אחר שד"ל פסיק מעבדו את ה' ביראה שהתפילה שרץ
לפיה ככבוד ראש ולפיה לא קאי ליה כלא וזו קרא גוסא
דכתיב עבדו את ה' ביראה ונילו ברעדה היה לו לומר קאי
ונילו ברעדה :

ביאור פלוגת
הנ"ל
דפליגי בס'
עבדו את ה'
ביראה קאי
תפילה וכו'

ועוד קשה כאן בנב' דקאמר רבי יהושע ב"ל
דילפינן קובד ראש מחשתחו לה בהדרת
קודש אל תקרי בהדר' אלא בהדרת :

גריבן לתפקד עשאו ולפשות א"ת ועוב סוכ ליה לפליק מיד
מהאי קרא עבדו את ה' ביראה חלה ודאי ג"ל שר' ב"ל ס"ל
דהאי קרא עבדו את ה' קאי תורה ואין לו שום ליעוד תפילה
כ"א מהדרת קודש וגריבן לפשות אל תקרא אבל איך ס"ל עשאו
תנא דס"ל עבדו את ה' קאי תפילה וזו אין שרץ לח"ת חלה
בהדרת עשאו וכו' הא דרב סובא הוה מנין נפשי' וחזלי טעום
דשטע לי דר' טעם : ועפה עבין דכרי הונקס' ו"ל
במקום גילה שם תהא רעדה פשוטו של מקרא עבדו את ה'
ביראה כשתבוא יום רעדה תנילו וזה פירוש טעום דקשה לפוספ'
איהא דקאמר כנראה וזו ונילו ברעדה ופירין לו התרין במקום
גילה שם תהא רעדה ולפיה לא קשה לי' לתקשין אקרא גופי'
ואיך שייך זה אחרו שאמר בגמ' דילפינן מעבדו את וכו' שהתפילה
שרץ לפיה ככבוד ראש ולפיה לא קושה לו כלא וזו ועוד קשה
לתוספת קושי' א"ל ספירט דמי הוא שדחוק לר' ב"ל
לומר כבוד ראש לתפילה מהדרת קודש ולפשות אל תקרא ולפיה
לא יתיק עבדו את ה' ולפיה הוא תוספת לתרין קושי' ה"ו קושי'
ראשונה לפיה לא קושה לו כלא וזו אינו ונילו ברעדה לזה
פירוש טעום דקושה של מקרא עבדו את ה' קאי כשתבוא
יום רעדה תנילו והקאן ידע פשוטו של קרא וע"כ לא קאי לי'
לפיה וזו ספירט הוא דווקא כאילו חומרי' מעבדו קאי תורה
ול' קאי קרא לומר ונילו ברעדה במקום גילה שם תהא רעדה

שהיא כולל כל השמעות שגריבן להיות דווקא ביראה ד"ל קשה
לפה לי קאי קרא עבדו את ה' ביראה שהתורה גס היא שמחה
וכבר נלמדו מקרא ונילו ברעדה א"ל פירושו של ונילו ברעדה
כשתבוא יום רעדה תנילו וזה פשוטו של מקרא סברי תוכח הוא
זה ספירט אבל עתה שרץ בגמרא שרעדה קאי תפילה ולא
תורה ו"כ י"ל על האי קרא ונילו גס פירש אחר ד"ל במקום
גילה שם תהא רעדה לזה שם שכל משמעות שרץ להיות יראש
ואין להקשות א"כ לפה לי קאי קרא עבדו את ה' סברי הוא אינו
קאי תורה שהתורה נלמד כנב' ג"כ ונילו ברעדה חלה עבדו
קאי תפילה וגם י"ל פירש סברי כשתבוא יום רעדה או תנילו
וזה י"ל שחף כליהשמעות חין שרץ להיות ביראה וע"כ הוקשה
לו מאי ונילו וזה הוא אמרינו התוספת והכי פשוטו מעבדו קאי
תפילה וע"כ חפשי לומר אמרינו פשוטו על האי קרא ונילו
וע"כ קאי קאי לי' דווקא כרי מרץ הוא ונכון בע"ה :

ולפי
זה נבוא גס אל הביאור לפיכך מידות של הכוונ דבנן
רבי חייל ורבי חסי והוא באוסן זה שר' ס"ל ונילו
ברעדה כשאין דס"ל במקום גילה שם תהא רעדה
וכולל כל השמעות שכל השמעות שרץ להיות רעדה וגם שמעת
יום טוב שחף דכתיב כבודם כשתבוא יום רעדה ונ"ל קאי ליה
סברי על בני ח"י סברי משמעת היה לו להקשות איפכא לפה
כרי ח"י חין שחין כל כך ככני בכל שכל בני בכל אין כאן
קושי' לפה כן שחין יותר ח"י סברי כן כפי ומשמעת כהנך
וכל עס דאשאר להכרות שמשעת הוא טוב ח"ל סברי חייל הוא
ס"ל קאי פירוש ונילו ברעדה כחוקם גילה שם תהא רעדה
וזה כולל כל ואף שמעת יום טוב שרץ להיות ברעדה ולכן לא
הוקשה לו על בני ח"י ספירט פשוטו הם ספירט עבדו חף חכני בכל
הוקשה לו שם עברי של דבין ח"י מקיינן קאי ונילו ברעדה
וד חסי ס"ל כשרץ פירושו של ונילו ברעדה או כשתבוא רעדה
תנילו חין שרץ להיות פשוטו ומשמעת י"ט ברעדה כלל כ"א לשמח
בכל מאי דאשאר וזהו שרץ לו עכני שכן עני' וכדפירשנו לעיל
שכן עני' רומם לזכות העושר וע"כ הם חתפתין לקיים המצוה
ושמעת כהנך בכל מה דאשאר אבל כני' ח"י הרי עס לכן עני' עשאר
לזכות כהן העושר וע"כ הם חין שחין ג"כ ככני בכל וז"ל
לו רבי חייל רב אבי מנשי ח"י ס"ל שכלל עניינין שחין
ענין כבדרים נאום וזהו פירוש רוב לומר אחרי עבליתי
דעין דס"ל פירושו של ונילו ברעדה הוא כשתבוא יום
רעדה תנילו וקשה חנה לך הא הלא יש עוד פירש אחר על
האי קרא ונילו ברעדה במקום גילה שם תהא רעדה וזו
חיות וזלמא שחית היה במקום גילה שם תהא רעדה
ואם כן קושי' שלי במקושה פשוטו פשוטו חס כן שחין
יותר משל בני חרץ ישראל ולא די שחין וזכין לעושר חלה
אף דהוי לקבל עונשין ח"ל שחית פוספ' גס אחרו פ"ל עבדו
את ה' ביראה שהיא קאי תורה וזו מוכח הוא ונילו ברעדה
פירושו כשתבוא יום רעדה תנילו חין לומר במקום גילה שם
תהא רעדה דחס כן קשה לפה לי עבדו את ה' לפיה
משמעת התורה שרץ להיות ביראה חלה לומר כבוד קרא
ונילו וכו' א"ל כיון שעבדו קאי תורה מופה הוא שגילו
ברעדה פי' שזו כשתבוא רעדה תנילו ואין כאן שום לימוד
לפיה שמעת יום טוב ברעדה כי אם בתורה לכד רחשו
לנו תורה עבדו את ה' ביראה וע"כ ישם הם עושין בני
בכל חף ספ"ל עדין קשה לי קושי' בגמרא דמק חין
עושין שחוקה שם על הא דאמר כשתבוא חין עושין
להסלל' אלא יותר כבוד ראש חנה לן חין שחין שחין חלה
מתין כבוד ראש שחין לומר דילפינן מעבדו את ה'
שהוא קאי תפילה הכי לבי כשרחך דאת חיות כשרש של
ונילו ברעדה כשתבוא יום רעדה תנילו מוכח הוא דס"ל גס
ס"ל על עבדו דקאי תורה וכדלעיל ו"כ קשה זכא לך
כבוד ראש לתפילה ואין לך שום לימוד ביראה כדכרי יהושע
בן לוי דילפי' מהאי קרא שחשתחו לה בהדרת אל תקרי בהדרת
אלה בהדרת ואם כן קשה חסני מה תלמידי חסכ שכלל
עניינין דאילו בל"ז הוה איפכא דאת קובד בהדרת הוא סברי
עשה ופי' הא דרב הוה דכד ענין נפשי' ונפלי בסדר
קשה

ואשאר
ספירט
ואחר
לח
שחין
יותר
ספירט
ונ"ל
ברעדה

פ"ה
דלח
בעולמו
ח
של
ה'
בל

מסכת אהרן יעקב שבת כר

מסכת אהרן יעקב שבת כר
מסכת אהרן יעקב שבת כר
מסכת אהרן יעקב שבת כר

מסכת אהרן יעקב שבת כר
מסכת אהרן יעקב שבת כר
מסכת אהרן יעקב שבת כר

על שבת
על שבת
על שבת

ובבבב
לחבר השאלה
לחבר השאלה

לחבר השאלה
לחבר השאלה
לחבר השאלה

על שבת
על שבת
על שבת

על שבת
על שבת
על שבת

על שבת
על שבת
על שבת

על שבת
על שבת
על שבת

על שבת
על שבת
על שבת

על שבת
על שבת
על שבת

על שבת
על שבת
על שבת

על שבת
על שבת
על שבת

על שבת
על שבת
על שבת

על שבת
על שבת
על שבת

על שבת
על שבת
על שבת

מסכת אוהל יעקב שבת כה

החשבון לפיכך לא קבלה ע"כ בתוספת :

דברי תוספת אילו תשובתן מן חומר דקא' דקא' ג"ש ו' היתה יתירה על השבון ולמה דקא' ג"ש ו' כיון כי תימנה דילמא אחרת היא היתירה וזו היא כחשבון ועוד קשה למה דוקא ר"ע למד ג"ש ו' ויתר על חשבון כל ג"ש ו' ל' ליישב גם כפירוש תמימה על הלשון דקא' לו ר' יהודה לר"ע עקיבא עתיד אתה ליתן את דין ולשון נכחי הוא למד לת"ח בלשון אתה וטוב חזי פברכו כחאי מעשה הקדמת חמורא דלוי ואקמד עד שכתב זה שאלו מהו לנאת כפרומחי בשבת וגם בנ"ה הכה דוכן ליתא וכו' חנו בני דוכן וכו' והאין הוא חזי לו בלשון אתה אל"ל הו דקא' אתה ליה הוא סי' מתכוון למד לו שחילי הדס אחר כי חומר דבר זה חזינו בכך כלום אך אתה דוקא עתיד ליתן את דין מכות שהתורה כסאו ואת' תגלה והוא ע"פ שהבתי ככר פדרוש שלי למסכת ברכות בעעשה דר"ע שבעה ר"ע פי' ויתר חבל ת"ח עד שח"ג עליו כל יקר רחמה עינו זה עינו של ר"ע שנתגלה לו מה שלא נתגלה לשום ברי בעולם אף דברים שלא נתגלו לפניה נתגלה לר"ע וכדאי בליקוט סוף מלאכו ובליקוט חוקת על שאי קרא כל יקר רחמה עינו כמאן שיהי שלא נתגלה לשום ברי נתגלה לר"ע מה שאין כן שארי ת"ח ואף שחידשו דברים שלא שמען חזון ככר כל הדברים נתגלו למשך כדאי במגילה פ' קדורא למפרע ועל"ה ככל דברים אשר דיבר בעמם ס' הכר מלמד שהראהו הק"כ לפניה דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים וסופרים עתידים להתקדש וגם בברכות עיין סם שהבתי יתיר באריות סם ועכ"פ סוה הוא סחילך בין ר"ע לשאר ת"ח דאליו שארי ת"ח סם סם עתידים להתקדש הגל נתגלה למשה אבל תורתו של ר"ע לא נתגלה למשה וטעם סמטיק כתבתי לזה במס' ברכות והוא זה שהרי קשה היה שקול כנגד שמים ריבוא ולמה עמי שכל היו תלויין באיפתו כמו באדם ולזה אמרנו בנ"ה נוסח שפיר קא' עמי שכל ת"ח הוא בינון נוסח מה שא"כ ר"ע שפיר קא' בן גרים ולא הי' תלוי באיפתו כדוכחתי כל זה במסכת ברכות וע"כ גם נוסח לא ידע כלום מתורתו של ר"ע שאין לו שייכות כלל בו ולס"ה כל ליטב הו דקדוקה לו לעיל אך למד ר"ע ג"ש ויתר חשבון וחשבון כל ג"ש שקבל מידו איש עמי אום עד משה י"ל שארי ר"ע שאף מה שלא נתגלה אליו הוא נתגלה לו ולו"ל לו ר' יהודה לר"ע דוקא בנ"ה עתיד אתה ליתן את דין שאף אם כדברך התורה כסאו ואתה תגלה ל"ל חזי ס' ארץ חמה חזרה חן שייך למד עליו התורה כסאו שהרי דבר זה הוא כבר נתגלה למשה אף שזה התלמוד נחדש עתה משום גמם הוא סי' תלוי באיפתו אבל ר"ע שהו"ו בן גרים ולא הי' תלוי באיפתו של משה כלל וגם תורתו לא נתגלה לפנים ברי' וא"כ שהוא סוד ה' וא"כ התורה כסאו ואתה תגלה וע"כ דוקא אתה עתיד ליתן את דין ולא אחר וק"ל :

עין כחומר
שפי' סם למס
הוא ורקא על
ארכיו עת
בעדכר

ביאור הנסד'
דשבת מקושט
זה נלמד וכו'

שפירן לטות כל העלמות רק שמונה ושלשים וטלת אהא דאמר חבות עלמות חרבי' חקר ח' והמלאכות בחמת סן שונת ואין שום דל למד על ח' טקן שהיא גרוע וכו' והוא הוה הוכרע לומר שיש ח' טקן שאינו חייב עלי' ואינו יודע איוו היא והוא ע"פ דאי' בנ"ה באותו פרק דף צ"ע בדילקה שם דמלאכות של שבת הם ארבעים חסר א' מהם דתני ר' אומר דברי' הדברים אלה הדברים אילו שלשים ותשע מלאכות שנא' למשה מסיני ופירש רש"י דברי' הדברים חלה הדברים נבי שבת כתיב בויקטל חלה הדברים אחר כר' סג' ונו' דברים משמע תרין ותיב הדברים ה"א חרבי' הוה הוה פלתא חל' ה' שנתתי' תלתין ושי' חילו ל"ט ע"כ הוא כר"י מנא' שחזקו חנו לומרן אבות מלאכות חרבי' חסר ח' משום דרשיתן דברי' הדברים ערביין מה"א דהדברים עו' ח' והו' ל"ט ואי לא כר' דהדברים לא הוה בחמת כ"א שמונה ושלשים ועלנפתא וזו' דרשיתן דברי' הדברים או לא נתגלה ככל הש"ס מלא וגדוש בברכות פ' היה קורא וספ"ק דענינה ובסוטה דף ל"ב ופ"ה ל"ל הוה דקא' בנ"ה מנא' נתגלה סתרי' של חייבי בן יהודה אבות מלאכו חרבי' חסר ח' ויש ח' טקן שאינו חייב עלי' ל"ל שלא מנא' פן כסירוש שאיסי אחר דבר זה כסירוש אלא שחזאו בערך למודו שסוף לא דרש דברי' הדברים ונ"ה כתיבא קנא פונון שהוה לא דרש דברים הדברים ולא כוה ג"ה שמונה ושלשים וא"כ יש ח' שאינו חייב עלי' ואינו יודע איוו הוא שהרי הוא לא מנא' נרעיתה היא נרעית כ"א מכת הלימוד של דברים הדברי' שלא ק"ל וא"כ אי אפשר לידע איוו היא וק"ל : ולפ"ן תבין הוה דכתיב נבי משה בעעשה דמקושט ויניחו אותו במשמ"כ לא פורש מה יעשו לו לפום היתהוה תמוה הוא והלא כתיב בתורה שחללי' מות ימות נפסם מיתה האמונה כפורה חקן וק"ל פאי קא מסקא ליה למשה וגם שמינו לשון דכאן כתיב לא פורש טה יעשה לו וגבי בנות צלפחד וס' להם גם כן לומר יקרב משה משפסן לפני ה' מה יעשה לו אבל לבי הוה דלעול ל"ל שיהו כיוון והוא ע"פ דאי' במגילה ועליותה ככל הכתיב מלמד שבר' דקדוקי תורה וכו' ואף מה שתלמוד וותיק עתיד לחדש הכל נתגלה למשה וא"כ אף דבר זה נתגלה למשה מלאכות חרבי' חסר ח' א"ו שלמוד הוא חל"ה ה' דברים לא למדן דרש דברי' דברי' איוו כאן ל"א שמונה ושלשים וא"כ יש ח' שאינו חייב עלי' וא"כ כולן כסקן ואף שגמ' אחרין שבו הוא פלוגתיהו בנ"ה דמ"ה מעבי' כרעות דברים הוה ונ"ה תגלה הוה ונ"ה שעתה הי' דע"כ הוה לא הוה כסקן זהו לאחר שדין מקושט ומנא' שמונה כתיבי' יתע' וזה הוה דפ"ה ח' מעבי' חו' תולשו או מעבי' הי' לידע איוו מלאכה היא שאינו כסקן אבל משה גם כמקושט ענו ה' מקושט תתן שלא דרש דברים הדברים וע"כ הוה ח' דבר דקדוק לשונו כי ל' פורש מה יעשה לו ר"ל כילא פורש שאינו חסור' הוא איוו היא שאינו חייב עלי' וע"כ כתיבוהו כפירוש וכו' וק"ל והואיל דאנו עסקין מקושט ניטא כה עוד מילתא וכל ניטא וכיטא אנטרף למשבון גדול והוה דאית' באותו דף :

פי' הנסד'
תכפתי
באניג' של
איסי בן יהוד'
אבות מלאכו
ספ' ח' ויש ח'
טקן שאינו
חייב עלי'

ביאור הנסד'
ח' בני מקושט
ובתיב כי לא
פורש מה
יעשה לו ונבי
וגמ' לפחד
שהי'
ג"כ משה
פ' שום כתיב
עקרב משה
משפטן לפני
פ'

וד
זיס
קב
יעין
היה
דחל

מסכת אהרן יעקב שבת

ולפי הקדמה כ"ל מקדמתי שם כעשה ד"ע הטעם להם
 ע"י ד"ע דרוש ענין והוא משני שהיה כי בן גרים נזירין אין להם
 אחיזה בתורה שמסדר אומות התורה הוא ששים ריבונות נגד
 ישראל שם נ"ג ששים ריבונות ולכל ה' אחיזה בחות א"מ שאין כן
 גרים שאין להם אחיזה בשום אמת כ"א בתנין וע"כ ה' תורתו
 של ר"ע נפלאה ונעלמה שכל עין וי"ל שלום כיון דוד באשרו
 גל עיניו ואבישה נפלאו מתורתך כי גר אנכי בארץ
 ונפשו ריבטה הוא תמוה דקח' כי גר אנכי וע"כ ביקש גל
 עיני ואבישה נעלמות ואדרבה כיון שהוא גר די לו להיות נקטן
 משרחל ולא לבקש על נפלאות חלה לזה דרוש כיון שהוא גר
 ואין לו שום אחיזה באומות התורה שהוא מנבל לכל כ"א
 בתנין שם סודות ונפלאות התורה כמו ר"ע וק"ל ועתה תבין
 גסןשע"ה דקרא דקח' גל עיני וכו' כי גר אנכי בהרץ אל תפתיך
 משני מנותך ולפום דיקטא קטא כלן וכו' מאיזה טעם יסתיר
 תשנו הכנות וי"ל ע"פ דה"י בנ"ה גר הכא להתייר אין מדין
 עליו אלא מודיעין לו קצת מכות וטעם הוא שאם ידבר עליו
 פן יפרוש ולא יתנייר ולכן אין מבלין לו כ"א קצת מכות ולפ"ו
 אם יתי' איזה גר נדק שיש לכסוח בו שלא יפרוש חף אס יבנו
 עליו ויכול להיות שיש להכנות לו ולו שכרו גדול הוא לו"ל דוד
 כי הוא אינו כשאר גרים כי גר נדק הוא ולכן ה' אל תסתיר
 משני מנותך כאשר גרים שאין מדין עליהם אלא תגיד לי כל
 מכות ואף על פי כן אין אני פורש וק"ל :

פירוש הסוסין
 בק"ש דוד גל
 עיני ואבישה
 נפלאות
 מתורתך וגו'

יש שכתב חסד אילו היו שומעין מפי הק"ה שהיה חיי וקיים
 לעולם לא ה' שכתב מה שאין כן משם שהיה נזיר ודם עובר כן
 תורתו עובר : וזה אין צריך דה"י משם ה' סבר שהוא
 יק"י חי לעולם וכאשר ראינו שתפלתו של משה ט"א אה"י בענין
 הסודות ובתנתי בליקוטו בחיובו תפלתו של משה ט"א אה"י בענין
 חלה משני שיש עוף א וחול שמו שהוא חי לעולם שנאמר
 כחול ירבה ימים ונדתי בליקוט בחיובית לכך גם הוא ביקש
 שיהי' חי לעולם ושם בליקוט' כתבתי טעם מספיק מאיזה טעם
 הוא רצה לדמות עצמו לחיותו עוף וזה טעם ה' לו ועכ"פ
 ראינו כוונת משה שהוא סבר שיהי' חי לעולם וז"ל לפי כוונת
 משה שהוא יק"י חי לעולם אין צריך להוסיף על הזכרון ולומר
 כשם שמהם נש' אדם עובר כך תמותו עובר כדי עתה גם שם יהי'
 חי לעולם וגם תורתו יק"י חי לעולם אך משני שישעט עצמו
 נגד המלאכים מוכח הוא שמתו וזו צ"ל להוסיף על הזכרון והוא

ע"פ דאי' בפ' גיד הנשי' והובא בלוחות הברי' שישה
 ארוכה שם אם מלאכים עדיפא ואסצדיקי' עדיפי
 ומאן דס"ל דצדיקי' עדיפי ראייתו הוא מהאי
 קרא שנא' ברוך יחד כוכבי בוקר והדר ורינו
 מלאכי אלקי' ש"מ דצדיקי' עדיפי ומאן דס"ל
 דמלאכי' הוא דעדיפי והא דצדיקי' מקדמו
 בקדושה הטעם הוא משום דיש מיתה בצדיקי'
 ע"כ הם מקדמין פן ימותו אבל מלאכים שהם
 חיים לעולם ע"כ הם מאוהרי :

ומיילא כמעט דאילו לא ה' מיתה בצדיקי' והם קדמין בקדושה
 ונדחי הוא משום שם עדיפי : ועתה תבין דברי דו"ל שכל
 דכריסם באשרין כלשון חידה וזהו שאמרנו כעשה שא"י משה
 ללח"א"ה חגי שתבין תעור' על ידן הודע לרבי כי התלך שהוא
 עדיף עשר ודס וז"ל כיוון שמתלך הוא עדיף וז"ל קשה להם
 כפי חכם קודמין כסירה ח"ל משום שיש בהן מיתה וכיוון
 שיש בהם מיתה אז צריך להוסיף על הזכרון לו"ל שואיל ומעטת
 עתה שאלתה סודך לרבר זה שהתלכתי עדיפי וז"ל להם
 את קודם כסיר' אלא משום מיתה לו"ל לכך זכרו תורת משה
 ולכן חגי מוסיף על הזכרון שכרי משה כו"ד עובר ואף
 תגדנו עובר ולזה בא ה' הכיילתא לפרש דברי התלמוד שכרי
 בנש' יש מקום לטענות ולומר כששנו כחול ומיעטת ענין
 לכך נקראת על שם שזכו כתיבת סכר ולזה הוא כ"א לפרש
 שאין זה פירושו וע"כ הוא אומר והלא תורת ה' היא וזו אפשר
 לומר שזה הוא שכרו אלא לפי שמהם נתן כשנו עלי' דוכה לומר
 בזה שהוא מיעט עצמו נגד המלאכים הוא כן כשנו שכרי מכת
 זה הוא מוכח שמתו כדלעיל וע"כ זכרו תורת משה שכרי
 משה פטר דם עובר כך תורתו עובר ולכן זכרו תורת משה
 והרי שהכילתא והגמרא הכל עולה למס' ה' אך שכתב' הוא
 אומר בקינה שואיל ומיעטת שכתב האיטע שכן מוכרח להוסיף
 על זכרון והכילתא הוא פירש יותר שכתב האיטע הוא
 מוכח שמתו וכיוון שיש מיתה מוכח להוסיף על הזכרון וק"ל
 ועין בספר נפישת אדם שכתב עתה בשם אור חכם דעו

למה מוזכרין ישראל שמו של הק"ה אחר שני
 תיבות שמע ישראל ה' ומלאכי השרת אחר
 שלשה תיבות קדוש קדוש קדוש ה'
 ואפי' שם הטעם ישראל כעלתן דכוין להק"ה וע"כ
 אין דכוין ולכן ח"ם אינו מוזכרין אלא
 אחר שלם משום דכל פחות
 משלש היו כלכל :

פרק

וזנב דלכו עוסקין בתורת משה ומעלתו כרעה י"ל לוסט מה
 דה"י בנ"ה קצת כלשון אחר וכמכילתא כלשון אחר והוא
 לך דה"י כפ' ר"ע דף ס"ט אפרי ר"י בן לוי בשעה שירד
 משה מלפני הק"ה בה בא ששון וא' תורה הכין היא
 וכו' עד שבא אצל משה וא' לו תורה הכין היא
 אמ' לו משה וכי מה אני שתנתן לי התורה וכו'
 אל הק"ה משה הואיל ומיעטת את עצמך
 תקרא על שמך שנא' זכרו תורה משה עבדי וזה
 הנוסח הוא בגמ' וכמכילתא הוא כנוסח אחר וז"ל זכרו
 תורת משה עבדי והלא תורת ה' היא שנא' תורת
 ה' תמימה אלא לפי שנתן משה נפשו עליו לכך
 נקראת על שמו ע"כ הוא במכילתא והובא
 בליקוט סוף מלאכי' והנה המכילתא שהוא צריך ביאר
 חזק מה חודש המכילתא יותר ממה שא"י בנ"ה סדרי בנ"ה ה'
 שואיל ומיעטת ענין תקרא על שם והמכילתא הוא אומר
 לפי שמהם נתן נפשו עלי' תקרא על' שמו ומה קשה לו להכילתא
 על בנ"ה ועוד קשה סדרי הקושי' של המכילתא אינו מתירץ
 שהקשה לו וכי תורת משה הוא והלא תורת ה' היא ואף
 שהמכילתא רצה בנ"ה שואיל ומיעטת ענין לכך נקראת
 על שם דמשיע שזה הוא שכרו ואף שהיא תורת ה' ואפי' כ
 שוקשה לו והלא תורת ה' היא וז"ל מה תקן הוא שא' לא כשכר
 שיעט עצמו אלא כשכר ענין נפשו עלי' וזכתי קשה מאי
 אולמי דהאי מהאי כיון שתורת ה' היא וז"ל אפשר לומר שהיא
 תורת משה וי"ל לפרש באופן זה שהמכילתא והגמרא שכתב
 לרבר ה' בתכונות ואין כאן שום חולק לומר שהמכילתא ויהי'
 חולק על דברי דו"ל אלא המכילתא מפרש דברי דו"ל שלפי
 תפשו' בנ"ה משמע כאילו הוא תניית סכר למה שיהא נקראת
 על שמו והקשה למכילתא מה שכר הוא זה שהרי עכ"פ תורת
 ה' היא שכן כתיב תורת ה' תמימה ולזה בא המכילתא לפרש
 דברי הגמ' שמה שא' בנ"ה לכך נקראת על שם אין זה שום
 נתינת סכר כלל אלא פירושו הוא שואיל ומיעטת ענין לכך
 חגי צריך להוסיף על הזכרון שלא תשכח התורה ולז"ל לכך
 נקראת על שם שא' זכרו תורת משה עבדי שאני מוסיף
 על הזכרון לכך זכרו דאילו בל"ז אפשר לומר שאין אני צריך
 להוסיף על הזכרון אך אחרי שיעטת ענין לנגד המלאכים
 ואפתי מה אני שתנתן התורה על ידי מכת זה מוכח אני
 להוסיף על הזכרון והוא ע"פ הקדמה קטנה שמיפרישת
 דה"י בליקוט לפי שאמר ישראל דבר אשה עמו וכאשר לכך

ביאר הנ"ה
 והמכילת'
 כעשה שירד
 משה מלפני
 הק"ה
 בא שטן וא'
 תורה הכין
 הוא כו"ע

פירוש
 ככו
 מוטרק
 פתור
 ל"א ח
 שפתי

פירוש סל ר
 שחזר
 בלשון ה'
 בנ"ה כ"ל
 וי"ל חלל
 קצת' אני וז'

אין דכוין ולכן ח"ם אינו מוזכרין אלא אחר שלם משום דכל פחות משלש היו כלכל

מסכת אהרן יעקב עירובין כו

פרק

הכונה אמר ר' משום ר' יוסי בן זמרא מניין ללשון נוטריקון מן התורה וכו' ר' יוחנן אמר אפא

הוא ר' יוסי בן זמרא מניין ללשון נוטריקון מן התורה וכו' ר' יוחנן אמר אפא

נפשו כתבית יהבית וכו' ופרש"י אבני אדלף אחר חמי יוש כאן קצת לדקדק כרש"י דקח' מדלף אפי' חמי ולמה לא אמר' מדלף כתיב חמי ועוד נרדף ביחוד חמי נוטריקון למחוי אנטרין ליה כאן ואם להראות אפא נפשו כתבית יהבית ואין עמו אל נכר והלא נכר כמלת חמי חייב ויכול להראות אפי' בלשן נוטריקון חמי ולא אחר כי זה פירושו של חמי ואם תרצה לטעות נוטריקון מחילת חמי ג"כ פני חמי ח"כ ל"פשי י"בכית ואף דלף חיי' הכ"ף לטעות נשמו כתבית חגי דהוא לבדו הוא יהיב לן אורייתא ונ"ל לישב ע"פ דח' במסכ' שבועת של הוואן מהו' פשי' דף קפ"ט דהוקשה לו על הא שח' אנכי ה' אלהיך והלא בכל התורה שוח' אומר חמי ה' אלהיכם ולמה ח' כאן אנכי ואף שיש עירך אנכי הוא לשון מנרי ישראל הוי במגדים תירך זה חינו משפיק אפא לערב רב שקיבל משה ונתניוויי אכל ישראל חמרו רבותיו ונ' שגאלו בזכות שלח שינו את שמו ולא שינו את לשון וא"כ הל"ל חמי ושפרך שם ע"פ תירונו של רש"י שפרך העסקו אנכי ה' אלהיך אשר הונחתך מחרך חמרים ומקשים הספרשים למה הוא משבח עבדו שיצאת חמרים ונטי הוי ליה להוכיח בדיחות ששים וחלף אפא לטי שדחו אוננו על הים כגיבור ואיש עלמיה ועשה בסוכי ראו חומו נוקן עלא רחמים ופן יחשוב לבם ח"ו להיות שפי רשות לז"א אנכי אשר הונחתך מחרך חמרים ואין כאן שפי רשות כהנא שפוטעם זה שלא יחמנו שפי רשות ע"כ הוא אומר אשר שונחתך מחרך חמרים וכן הו' דקא' אבני ולא ח' חמי הוא ג"כ מה הטעם שלא יחמרו ח"ו שפי רשות ובלאוין זה שמתחלה פריך אשה לידע ח"ו כי כתיב התורה בסוכי שלח כהנאן סוכיון שפ"כ"כ דיבר כשה באשר ידבר אפי' אל רעהו אפא שאותיות היו שוחין באויר וכו' נדלחן האותיות וכו"ס היו רחוי' את הכמטע וא"כ הוא שהאותיות היו שוחין באויר ואם היו האותיות א"כ ולא אנכי ח' ח"ו מקום לטעות מהרי האותיות חינו מנוקדות ויש מקום לטעות ולקרות כגורי תחת האלף וזהו כחילו אומר חמו זה שדלתיים על הים כאשר פלחמה וזהו שונדך להיות ככ"ף חמי ואין כאן מקו' לטעות"כ הוא בספרו של הגאון מהו' נפשי' ופתי' תבין שהאמר הכל' ולמה דרש כאן נוטריקון חמי דווקא ככ"ף והלא נכר בלשן כ"ף ה' ויכול לדרוש גם כן חמ"י ח"א ח"פשי י"בכית ולזה הו' ר"י לפרך וא' שמו הסכרה הוא לומר דווקא חמי ולא חמי ובתיבת אנכי נשאר מרוננו הפרך למה כן שהרי יש כאן משא' חמרי ששל הים רחו חותנו כאשר פלחמה ובסוכי נוקן עלא רחמים ופן יחמרו ח"ו שפי רשות אם הוי חומר חמי ולא חמי ואף שחמי הוא פירושו חמי הוא ל"א אחר ואין פריך לזום נוטריקון ח' תיבת הוא אם הוי דיובר שפדכר כאשר ידבר אפי' אל רעהו והוי שפי' די בוס שהו' חומר חמי והכל מוועין שהו' חומר חמי שהרי יש חילק אם הוא חומר חמי או אם הוא חומר חייב ח' שהאפת הוא שהרי חמי מתדבר רק שהיו רוחין אותיות ככתבית באויר וזו אפי' חמי הוי אפא חמ"י ח"א ח"פשי י"בכית וכו' ר"ל ומה כאן בסוכי לז' ח' נרדף כאן נפשי' ר"ל שאנא נפשי ואין עמי אל אחר זה חמי נרדף להראות ונתיבת חמי ח' כאן שום סוכה שהרי כתבית יהבית רוצה לומר שהאותיות היו נדלחן באויר דווקא חמי וזהו גמי כוונת רש"י שפירש מדלף קח' חמי רוצה לומר ג"כ מדלף קח' שאילו הוי מתדבר הדיבר והוי שפי' די כתיבת חמי שהרי דיבר אין מקום לטעות ח' שלא דיבר הוי ל"א ככתב וזהו יפה פירש"י מדלף קח' חמי קאש"ר דייקא שלא דיבר ה' ודוק כי כן הוא :

ואגב

זה אומר בן המהדר משל"ם דומה לענין זה שפיעט על הא דלויא' בגמ' רש דלחא' מדוד קח מהסך ודרש בזכותו דודו באונן זה כיון עירך לדוד על

הדינת אורי' שהוא לא עשה כענינו כי אם ע"י שליח ע"י ונאב טר נכחו וכוזו איתא פלוגת' בש"ס כמה פעמים חיי יש שליח לדבר עבירה או לא ולעיל חזרנו דשו לנוטריקון מן התורה מניין שאמר ח"כ"י ר"ת אפא נפשי כתבית יהבית ולמסדע פירש אחר ויהיב כתיבה נעימה חמרי' ופירשו התוספים מה הפירש פון לשון חמ"א ובין נפשי הלא חר פירושו הוא ותרנו מחלף רחו משלוחו כיוונתו ר"ל שפך ח' ח"ה"כ"כ אפא וחי לזו חמ"א חלף נפשי וכו' משא' משלוחי כעופי' ואם כן אז דוד חייב כהדינא אורי' ואין לו עירך שפיעט ע"י שליח כי שלוחו כמותו ולא שוקי' אם הוי לויד דרך פירך כגון יהיב' כתיב' ונעימה וחי ל"ל משלוחו של חמ"א לחו כמותו וחי יש לדוד פירך ולכן חמרו בגמ' רפי דלחא' מדוד קח מהסך ודרש בזכותו של דוד ר"ל חמי סוכר כהפך חייב' כתיבה נעימה חמרי' וחי שלוחו לזו כמותו וחי דוד פטור :

מ"ק בעז"ה מסכת שבת

משנה

פ"ק דעירובין ו"ל ארבע דברי' פטרו במחנ' מבניאין עיצים מ' מופטורי' מרחיצת ידים ומדמאי ומלערב ע"כ הוא במשנה : ובגמ' מופטורי' מרחיצת ידים א' אביי לא שנו לא מים ראשוני אבל אחרוני' חובה ומלערב אמרי' דבי ר' ינאי לא שנו אלא עירובי הצידות אבל עירובי תחומין חייבין ע"כ :

הוא כנפ' ונ"כ מלא לילכני מ"ד בני לא שנו הלך חמ"י דח' לא שנו חלף מים דלחא' כ"כ"א שום טעם קח' ואף חמ"י ר' ינאי קשה ח' שהו' סוכי רח' מדעמי' רחוי' לוקין על ערובי תחומין דכר תור' משמע דשום הכי חמרי' כערובי תחומין דווקא חמ"י שהו' מן הפרס והלא ח"כ"א ח"כ"א דח' דכרי' סוכים חמרי' לז"א כ' בתל' פסיקא ליה ח"ה' לא שנו ונ"ל לישב ע"פ

דא"כ כפ' עשוין פסין דף ר"ב אמ' רב יהודה אמר שמואל בשעה שותיקן שלמה ערובין ונטי' יצא ב"ק ואמ' בני אם חכם לבך ישמח גם אני וכו' :

ואף כאן ל"כ למה דווקא על חילו ינאה ב"ק אחר שתיקון חילו שני דכרי' אכלא' משלים ותיקונים פרסה תיקון שלמה ולמה דווקא על חילו ינאה ב"ק ואף שהתוספ' פירשו משום דלח' ככת' ח' תיקון ואחר ב"ק תיקון חלל חותן שני' הוי כהאשוי' דמשע' מדברי' התוס' שהכח קול על הראשונ' ינאי ועדין קשה לי והלא לזום חרם אי אפשר לדבר שני דכרי' כ"א ח' ח' חוק תהשני' שהי' כהאשוי' ח' ל' לה"ק לנאפת ונ"ל לפרך באונן זה שהאמת על הראשו' שדראשוכ' ינאה ב"ק ומה שא' בגמ' בשעה שתקון שלמה ערובין ונט' דמשמע אחר חילו שתי התקנות י"ל שאילו שני התקנות הם תלי' זה בזה דלח' שני חמ"א בלח' חבדפס דזו בלח' וזו ח' הוי תיקון כלל עד שכל גם תיקון שני וזו חמ"ק' הראשון תיקון וזו ח' באמת יתא' ב"ק על תיקון הראשון : וכוז ע"ס דח' במסכ' תנייה' פ' שני חמ"לן לידים לחולין ולמאשר ולתרוחה ומטבילין לקודש וכו' בנדיע"ה מדרכ' לפרושין ופי' רש"י אפי' העומתם לטעם חמ"א

כיו"א כנפ' רבי דח' מדוד קח מהסך ודרש בזכות דוד

כיו"א נפשי' דעירובין דאמר ח"כ"י ל"ש חלף מים ראשונים חלל אחרוני' חובה וכו'

כיו"א על רש"י שדרייק בלשון הפ"ה בזה הל"ל וז"ל מדלף קח' חמי וכו'